

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

12 Чэрвеня 2014 г.

Чацвер

№ 108 (27718)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

**Хто дазволіць
сфатаграфавання
з сабой
Стасу Міхайлаву?**

**Веды
праз призму
“рэтра”**

**Хуліганіць
можна...
экалагічна!**

ЦЫТАТА ДНЯ

**Кірыл РУДЫ, доктар
эканамічных навук:**

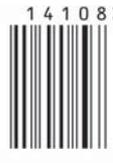
«Для пераходу Беларусі да работы эканомікі на прынцыпах канкурэнтнасці і эфектыўнасці дзяржава павінна знізіць падатковую нагрузку, прадпрыемствы — свае выдаткі, а гандаль — норму прыбытку. Дзяржаве важна аптымізаваць падаткаабкладанне. Нізкія падатковыя стаўкі могуць ажыўіць спажыванне, продаж і павялічыць падатковыя паступленні. У цэлым жа падатковая нагрузка ў нас вышэйшая, чым у іншых краінах. Адзінай эканамічнай прасторы, — 38% (у Расіі яна складае 33%, у Казахстане — 25%), што аслабляе пазіцыі Беларусі ў барацьбе за інвестыцыі. Таксама ў краіне варты павышаць унутраны попыт, пры тым, што сёння Нацбанк і міжнародныя фінансавыя інстытуты выступаюць за яго скарачэнне для стрымлівання інфляцыйных працэсаў».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 12.06.2014 г.

Долар ЗША		10140,00	■
Еўра		13730,00	▼
Рас. руб.		295,50	▲
Укр. грыўня		871,88	▲

ISSN 1990 - 763X

14108

9 771990 763008

Фота: Анастасія КЛЕШУЧКА

У ДВАРЭЦ — НА ЯГАДНЫ КІРМАШ

Штогод у чэрвені ў вёсцы Дварэц Лунінецкага раёна праходзяць клубнічныя кірмашы. На скрыжаванне дарог, якія вядуць з Кажан-Гарадка, Бродніцы, Дзятла-

вічаў, Вулькі, Лунінца і Язвінкі, жыхары навакольных вёсак прывозяць ураджай са сваіх ягадных плантацый.

СТАР 3

■ Камунальныя стасункі

14 ДЗЁН ГАРТАВАННЯ

Чаму без адключэння гарачай вады не абысціся

«Пазлую я жыльцоў ды адключу ім гарачую ваду на два тыдні! Заадно якая эканомія атрымаецца!» — паціраючы далоні са зласлівай усмешкай гаворыць майстар ЖЭСа і перакрывае ў доме адпаведны кранік. Смешна? А многія мінчане на поўным сур'ёзе лічаць, што гарачую ваду летам адключаюць альбо дзеля эканоміі, альбо каб гараджанам жыццё медам не здавалася», — гаворыць начальнік абаненцкай службы УП «Мінскамунацэпласетка» Яўген КРАМЯНЕЦКІ. Каб унесці нейкія тлумачэнні гэтай з'явы, у кантакт-цэнтры Мінгарвыканкама арганізавалі дзень інфармавання на тэму планавага адключэння вады. Тэлефоны разрываюцца ад званкоў, і спецыяліст не паспяваў адказваць усім ахвотным. Аднак цікавілі грамадзян зусім не тэхнічныя аспекты планавага адключэння гарачай вады, а яго тэрміны. І хаця начальнік абаненцкай службы разлічваў на іншы дыялог з мінчанамі, давалося аказваць паслугі даведкі.

Строга па графіку

— Я не магу адказаць на ўсе пытанні, таму што графік па горадзе вельмі вялікі. Дакладныя паадрасныя спісы адключэнняў на наступны месяц фарміруюцца да 20 чысла бягучага месяца. Яны размяшчаюцца на сайце Мінгарвыканкама і публікуюцца ў прэсе. Графікі ж на доўгатэрміновую перспектыву могуць змяняцца, і не хацелася б даваць людзям непраўдзівую інфармацыю, — патлумачыў Яўген Крамянецкі.

Дарэчы, спісы гэтых фарміруюцца кожны год па-рознаму — гэтаму пераэднічае сур'ёзная падрыхтоўчая работа, і няма нічога дзіўнага ў тым, што летась вам адключалі ваду ў жніўні, а сёлета — у чэрвені. Складанне графікаў залежыць ад таго, якое абсталяванне цэплагрыніц і магістральных цэплагасетак якім відам ремонту будзе падвяргацца. Таксама тэрміны адключэння вады могуць мяняцца пры пераключэнні з адной крыніцы на іншую. А сёлета адной з прычын змяшчэння графікаў у сталіцы стаў чэмпіянат свету па хакеі, дзякуючы якому гарачае водазабеспячэнне пачалі адключаць толькі з 26 мая (звычайна гэта робяць з 10). Адпаведна, некаторыя раёны халодны душ будзе чакаць яшчэ і ў верасні, чаго раней не было.

СТАР 3

■ Сумесныя даследаванні

АНТАРКТЫКА ВЕДАЕ ЎСЁ!

Спецыялісты Расгідрамета і Белгідрамета Мінпрыроды працуюць над канцэпцыяй сумеснай праграмы да 2018 года

За кошт бюджэту Саюзнай дзяржавы ўжо рэалізаваны тры саюзныя праграмы ў галіне гідраметэаралогіі. Для кожнага з бакоў гэта азначае паступовае палепшэнне збору, апрацоўкі і захоўвання гідраметэаралагічнай інфармацыі, павышэнне дакладнасці розных відаў прагнозаў, у тым ліку прагнозаў надвор'я. Летась паміж урадамі Беларусі і Расіі заключана пагадненне аб супрацоўніцтве ў Антарктыцы — гэта стала асновай для больш цеснага ўзаемадзеяння паміж дзяржаўнымі органамі і арганізацыямі Расіі і Беларусі ў навукова-тэхнічнай і лагістычнай галінах.

СТАР 3

ПЕРАМОВЫ Ё БЯЛГРАДЗЕ

правядзе сёння

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка

Прэзідэнт Беларусі знаходзіцца з афіцыйнымі візітамі ў Рэспубліцы Сербія, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

12 чэрвеня кіраўнік беларускай дзяржавы правядзе перамовы са сваім калегам Таміславам Нікалічам у фармаце «адзін на адзін», адбудзецца таксама сустрэча прэзідэнтаў у пашыраным складзе.

Запланавана таксама сустрэча Аляксандра Лукашэнкі з Патрыярхам Сербскім Ірынеем.

Падчас візіту Прэзідэнта Беларусі ў Сербію ў Бялградзе пройдзе беларуска-сербскі бізнес-форум і кантактна-кааперацыйная біржа.

Кіраўнік беларускай дзяржавы тройчы наведаў Сербію: у 1998, 1999 і 2009 гадах. У сакавіку 2013-га ў Беларусі з афіцыйнымі візітамі знаходзіўся Прэзідэнт Сербіі. Прыкрытычным напрамкам развіцця беларуска-сербскіх адносін па-ранейшаму з'яўляецца пашырэнне гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, якое значна ажывілася пасля падпісання ў 2009 годзе двухбаковага пагаднення аб свабодным гандлі.

ДА ЕАЭС НЕЎЗАБАВЕ
ДАЛУЧЫЦЦА І АРМЕНІЯ

Напярэдадні дзяржаўнага свята суседняй краіны — Дня Расіі — Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь Аляксандр СУРЫКАЎ сустрэўся з журналістамі.

Па словах расійскага пасла, новае аб'яднанне — Еўразійскі эканамічны саюз — мае больш высокі ўзровень інтэграцыі, чым нават створаная нашмат раней Саюзная дзяржава. Апошняя сёння ўяўляе сабой прыклад ці не самага паспяховага інтэграцыйнага праекта на постсавецкай прасторы. Тым не менш, дзякуючы таму, што краіны-ўдзельніцы ЕАЭС не пабаяліся перадаць частку свайго суверэнітэту гэтаму аб'яднанню, Еўразійскі эканамічны саюз зможа ў будучыні адыгрываць вельмі важную ролю як у рэгіёне, так і ў свеце.

— У Еўразійскай эканамічнай камісіі — наднацыянальным органе ўлады ЕАЭС — ёсць 10 калегій, — патлумачыў дыпламат. — Напрыклад, Сяргей

Сідорскі, былы прэм'ер-міністр Беларусі, узначальвае калегію па прамысловасці і сельскай гаспадарцы — гэта паўнамоцтва ў галіне рэгулявання прамысловасці і сельскай гаспадаркі. І яны, гэтыя паўнамоцтвы, будуць ажыццяўляцца не беларускімі, не расійскімі і не казахстанскімі органамі, а менавіта гэтай калегіяй.

Пасол не выключыў, што ў бліжэйшыя месяцы да еўразійскай «тройкі» далучыцца Арменія. Кыргызстан таксама прыняў рашэнне ўступіць у гэтай інтэграцыйнае аб'яднанне.

Адказваючы на пытанне, што датычыліся пазіцыі нашай краіны ў расійска-украінскіх супярэчнасцях, Аляксандр Сурыкаў заўважыў, што Беларусь не мае ніякага дачынення да канфлікту ўнутры Украіны.

— Ацэначную пазіцыю Беларусь у стане мець, і гэта яе права, — падкрэсліў ён. — Ацэначную пазіцыю ў стане мець кожны грамадзянін, які жыве ў Беларусі. Прэзідэнт выказвае сваю пазіцыю, мы яе ведаем.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

МАЙСТАР-КЛАСЫ АД ПРОФІ

IX Беларуска-міжнародны медыяфорум «Партнёрства ў імя будучыні: рэаліі глабальнага свету» працягваецца. Учора ў Інстытуце журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта працавала летняя школа журналістыкі. Яна даўно ўжо стала не толькі традыцыйнай, але і доўгачаканай падзеяй для журфакаўцаў. Гэта амаль унікальная магчымасць наведаць майстар-класы прафесіяналаў і задаць уласнае пытанне выступаюцым.

У мінулыя гады ў рамках форуму са студэнтамі сустрэліся і падзяліліся сакарэтатамі майстэрства карэспандэнты сусветна вядомай брытанскай газеты The Times, тэлеканала НТБ, прафесар Індыйскага інстытута менеджменту і даследаванняў імя Шры Шарыяда... Сёлетняя школа журналістыкі не стала выключэннем. 11 майстар-класаў правялі вядомыя журналісты з Беларусі, Расіі, Венгрыі, Літвы, Балгарыі і Эстоніі.

Адкрыццё летняй школы журналістыкі наведаў і генеральны сакратар Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы Мікалай БАРДЗЮЖА. Падчас размовы з журналістамі ён заўважыў, што Беларускі міжнародны медыяфорум служыць добрай пляцоўкай для абмену думкамі. «Прэса фарміруе грамадскую думку ва ўсіх дзяржавах, — упеўнены генеральны сакратар АДКБ. — І калі яна дае інфармацыю аб'ектыўна і прафесійна, такім жа чынам выстройваюцца настроі ў гра-

мадстве». Па словах Мікалая Бардзюжы, медыяфорум дазваляе абменьвацца інфармацыяй, дамагацца аб'ектыўнасці нават у тых моманты, калі паміж рознымі журналістамі ўзнікаюць супярэчнасці ў ацэнцы падзей.

У рамках летняй школы журналістыкі прайшоў «крутлы стол» на тэму «Сучасныя тэндэнцыі ў сферы медыя», мадэратарам якога выступіў галоўны рэдактар часопіса «Беларуская думка» Вадзім ГІГІН. У гутарцы з прадстаўнікамі СМІ ён заўважыў, што форум становіцца больш палітычным па сваім змесце. «Калі напачатку тут збіраліся проста журналісты, якія абмяркоўвалі выключна свае прафесійныя пытанні, то пасля стала больш прыязджаць медыйныя персон, экспертаў, нават бізнесменаў — людзей, якія могуць даваць аналітычныя заключэнні менавіта для журналістаў. Падзея перасталася быць вузакспецыяльнай канферэнцыяй, цяпер гэта паўнаважны медыйны форум, якому можна

нават даць характарыстыкі палітычнага і аналітычнага». Госці форуму — як правіла, людзі, якія маюць цеснае дачыненне да масмедыя, — ахвотна дзяліліся ўласнымі думкамі наконт палітычных падзей апошняга часу, праблем, з якімі сустракаюцца сродкі масавай інфармацыі, і таго, якой жа павінна быць журналістыка XXI стагоддзя. Міхаіл ГУСМАН, першы намеснік генеральнага дырэктара расійскага інфармацыйнага агенцтва ІТАР-ТАСС:

— Інфармацыйныя войны не спыніліся ніколі. Ваенныя канфлікты заціхалі і ўзніклі зноў, а інфармацыйнае супрацьстаянне заставалася — заўсёды існуюць розныя інта-

Майстар-клас праводзіць вядомы расійскі тэлежурналіст Леанід МЛЕЧЫН.

рэсы, розныя сферы ўплыву. У сувязі з гэтым, я лічу, журналістам вельмі важна займацца пазіцыю аб'ектыўнасці, сумленнасці, правільнага падыходу да асвятлення падзей. Менавіта ў гэтым журналістыка праўда.

Андрэй МАНІЛЫК, першы намеснік галоўнага рэдактара «Рабочей газеты» (Украіна): — Не бярэцца гаварыць пра ўсіх, але ў краінах СНД крыху зніжаецца прафесійны ўзровень карэспандэнтаў і работнікаў СМІ. У маладых журналістаў няма таго адказнага стаўлення да прафесіі, якое захавалася ў старэйшага пакалення. Маладыя людзі гоняцца за піярам і грашыма і ў выніку дасягаюць лакальнага поспеху, не павышаючы прафесійнага ўзроўню.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

нарыхаванай ільнотрасты. Апошняю ў выніку нельга было выкарыстоўваць для перапрацоўкі. Адназначна страту работнікаў пракуратуры ацанілі на гіганцкую суму — больш за 1,2 мільярда рублёў.

Нагадаю, што вясной 2010 года Прэзідэнт наведаў Аршанскі льнокамбінат. Было дадзена даручэнне ў самыя кароткія тэрміны ўстанавіць на прадпрыемстве новае абсталяванне, спрасціўшы парадак яго закупкі. — Прадпрыемства правяло закупку былога ва ўжыванні камплекта абсталявання (22 адзінкі. — Аўт.) у фірмы «Тэкс-та». У маі ж пракуратура вобласці распачала крымінальную справу па прыкметах складу злачынства — злоўжывання службовымі асобамі падчас ажыццяўлення праекта па мадэрнізацыі камбіната сваімі паўнамоцтвамі. Гэта пацягнула за сабой прычыненне істотнай шкоды дзяржаўным інтарэсам, зрыў тэрмінаў рэалізацыі праекта па мадэрнізацыі, — працягвае Вольга Грыцкевіч.

Пракуратура вынесла 3 прадстаўленні, па выніках разгляду якіх да дысцыплінарнай адказнасці прыцягнуты 17 службовых асоб, і 3 прадпісанні, патрабаванні якіх выкананы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Вядома, што мала толькі сабраць ураджай — трэба ж яго і захаваць. І лён у гэтым пытанні, безумоўна, не выключэнне. Пракуратура Сенненскага раёна распачала крымінальную справу па факце непрыняцця службовымі асобамі Багушэўскага льнозавода належных мер да захоўван-

ня лёну-даўгунцу, патрэбнага кантролю на асобных пласчак, складаных ўмовы надвор'я прывялі да страты якасці льнотрасты на палях Бешанковіцкага, Гарадоцкага, Лёзенскага раёнаў. Пры гэтым не аналізаваліся ўмовы, якія спрыялі прычыненню шкоды прадпрыемствам. Вінаватыя не выяўляліся, а меры да пакрыцця імі нанесенай шкоды не прымаліся, — дадала работнік пракуратуры.

Вядома, што мала толькі сабраць ураджай — трэба ж яго і захаваць. І лён у гэтым пытанні, безумоўна, не выключэнне. Пракуратура Сенненскага раёна распачала крымінальную справу па факце непрыняцця службовымі асобамі Багушэўскага льнозавода належных мер да захоўван-

СА СВЯТАМ, РАСІЯНЕ!

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста павіншаваў Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Уладзіміра Пуціна і ўсіх расіянаў з Днём Расіі.

«Сёння Беларусь і Расія разам рэалізуюць маштабныя інтэграцыйныя праекты ў інтарэсах нашых народаў, актыўна ажыццяўляюць планы эканамічнага і палітычнага супрацоўніцтва», — гаворыцца ў віншаванні. Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што і надалей беларуска-расійскія адносіны будуць развівацца ў духу стратэгічнага партнёрства і ўзаемнай падтрымкі.

ДЗЯРЖАВА ДАПАМОЖА
ШМАТДЗЕТНЫМ СЕМ'ЯМ ПРЫ
ПАДРЫХОУЦЫ ДА ШКОЛЫ

Нацыянальная праграма дэмаграфічнай бяспекі Беларусі на 2011-2015 гады прадугледжвае штогадовыя выплаты аднаразовай матэрыяльнай дапамогі да навучальнага года сем'ям, якія выхоўваюць траіх і больш дзяцей, што навучаюцца ва ўстановах агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі. Яе памер складае да 30% бюджэту пракрытычнага мінімуму, дзейнага на 1 жніўня календарнага года, на кожнага навучэнца.

Трэба адзначыць, што такія выплаты накіроўваюцца са сродкаў мясцовых бюджэтаў, таму канкрэтныя памеры, а таксама дадатковыя катэгорыі сем'яў, якім такая дапамога можа быць аказана, вызначаюцца мясцовымі ўладамі, зыходзячы з іх фінансавых магчымасцяў. Акрамя таго, дапамога да школы аказваецца такім сем'ям і ў адпаведнасці з калектыўнымі дагаворамі прадпрыемстваў і арганізацый.

Сяргей КУРКАЧ.

МАРАФОН У ГОНАР ВЫЗВАЛЕННЯ

Сёння ў 16.00 на плошчы Перамоў у Мінску ў рамках акцыі «Беларусь Маладая» стартуе новы патрыятычны праект БРСМ — маладзёжны марафон «70!», прысвечаны 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Неад'емнай часткай праекта стане перасоўная выстава «Музей-бус», якая праедзе па ўсіх абласных цэнтрах.

У перасоўным музеі будуць прадстаўлены экспанаты, якія сведчаць аб гераізме беларускага народа і гісторыі вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Экспазіцыю дапамаглі сабраць гісторыка-культурны комплекс «Лінія Сталіна», Дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і Нацыянальная кінастудыя «Беларусь-фільм», Брэсцкі ваенна-гістарычны клуб «Гарнізон».

Падчас марафону пройдзе эстафета «Агонь Памяці». У кожным абласным цэнтры і сталіцы адбудзецца сімвалічны збор зямлі з месцаў легендарных бітваў Вялікай Айчыннай вайны, а таксама памятных месцаў вайны. Сабраная зямля будзе дастаўлена на Курган Славы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ІНФЛЯЦЫЯ ЗА МАЙ — 2,2%

Індэкс спажывецкіх цэн на тавары і паслугі ў маі ў параўнанні з красавіком склаў 102,2%, са снежня 2013 года — 108,9%, паведамляе Нацыянальны статыстычны камітэт. Атрымліваецца, што месячная інфляцыя склала 2,2%, а за 5 месяцаў года — 8,9%.

Базавы індэкс спажывецкіх цэн, які выключыць змяненні цэн на асобныя тавары і паслугі, схільныя да ўплыву фактараў адміністрацыйнага і сезоннага характару, у маі ў параўнанні з красавіком склаў 102,9%, са снежня 2013 года — 107,9%. Калі разглядаць статыстыку больш падрабязна, то з пачатку года паслугі падаралі ўжо на 14%, харчовыя тавары — на 12%. Толькі ў маі цэны на прадукты харчавання выраслі на 3,8%, паслугі — на 2%, нехарчовыя тавары — на 0,5%. Рэкардсменам па росце коштаў у маі сталі мяса і птушка — 14,7% да красавіка і 25,3% да снежня 2013 года, у лідарах таксама каўбаса і вяндрліна (5,7% да красавіка), рыба (3,2% да красавіка). Значна вырас кошт бульбы (на 6,6% да красавіка і на 29,2% да снежня 2013-га).

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

МЁД ПАЙШОЎ!

Лясгасы краіны распачалі адпампоўванне таварнага мёду, сабранага з веснавых меданосаў. 15 гаспадарак атрымалі ўжо 5,4 тоны карыснага прадукту, паведаміла прэс-сакратар Міністэрства лясной гаспадаркі Ружэна Навіцкая.

Усяго ў сёлетнім меданосным сезоне ў гаспадарках Мінлясгаса запланавана атрымаць 203,4 тоны мёду. Для параўнання: летась у лясгасах адпампавалі крыху больш як 80 тон. Лідарам была Міншчына, дзе атрымалі 23,44 тоны салодкага прадукту. Самыя вялікія паказчыкі даведзены лясгасам сталічнага рэгіёна і сёлета — 53,6 тоны. Зрэшты, нічога дзіўнага тут няма, паколькі Міншчына — абсалютны лідар па колькасці пчаласем'яў. Па інфармацыі вясенняй інвентарызацыі, тут іх налічвалася 2 429. На Брэсцчыне гэты паказчык складае 2 225 пчаласем'яў. У лясгасах Віцебскай вобласці сёння 1 280 пчаласем'яў, Гродзенскай — 857, Гомельскай — 649, Магілёўскай — 599. Усяго ў лясгасах Міністэрства лясной гаспадаркі на дзень вясенняй праверкі налічвалася 8 039 пчаліных сем'яў. Згодна з праграмай развіцця пчалаводства ў арганізацыях Мінлясгаса да 2015 года іх колькасць павінна быць павялічана да 9 773. Вышэйзгаданая праграма скіравана, у прыватнасці, на насычэнне ўнутранага рынку мёдам і іншай прадукцыяй пчалаводства.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

■ АПК: праблемы і рашэнні

ЧАМУ ЛЁН СТАЎ... «ПАДЧАРКАЙ»?

Нядаўна ў Віцебскай вобласці завялі крымінальныя справы ў дачыненні да «адказных за лён»

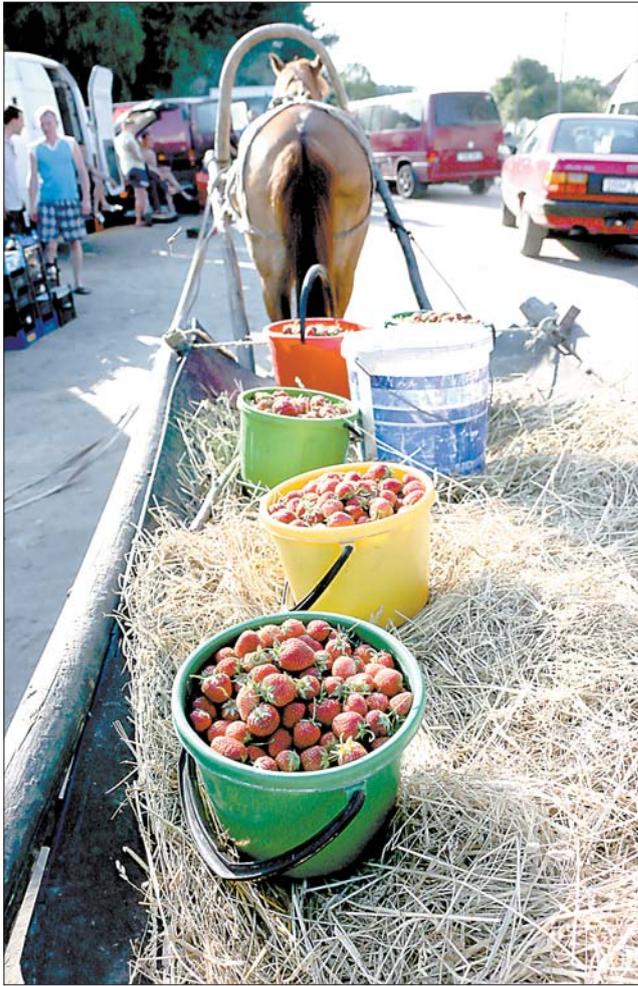
На Віцебшчыне, якая лічыцца «льняным краем», ёсць ільнасельныя арганізацыі, 13 ільнозаводаў і Аршанскі льнокамбінат. У пракуратуры Віцебскай вобласці правялі іх праверкі. Вынікі апошніх не радуюць: на жаль, лён стаў «падчаркай» для аграрыяў.

— Дагэтуль у вобласці не выпрацавалі эфектыўны механізм развіцця льняной галіны: ад поля да тавараў з ільну. Гэта можа стаць прычынай невыканання ва ўстаноўлена тэрміны комплекснага бізнес-плана развіцця льняной галіны Рэспублікі Беларусь на 2013-2015 гады. План зацверджаны летась у сакавіку пастановай Савета Міністраў, — паведаміла Вольга ГРЫЦКЕВІЧ, старшы пракурор аддзела пракуратуры Віцебскай вобласці.

У прыватнасці, не распрацаваны адзіны парадак выдзялення мясцовымі органамі ўлады плошчаў пад вырошчванне лёну. Як і меры для стымулявання гаспадарак аддаваць ільнопрыдатныя глебы спецыялізаваным атрадам прадпрыемстваў.

— Адсутнасць жорсткага выканання галіновага рэгламенту вырошчван-

У ДВАРЭЦ — НА ЯГАДНЫ КІРМАШ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сёлета першыя ягады з'явіліся тут даволі рана — ужо ў 20-х чыслах мінулага месяца. Але з-за дажджоў і моцнага градабою напрыканцы мая ў многіх гаспадароў кажан-гарадоцкай зоны і вёсак Дварцоўскага сельсавета ўраджай часткова прапаў, ягада сапсавалася. Вядома, гэта ў першую чаргу адбылася на кошце. Калі першыя ягады каштавалі па 22-25 тысяч рублёў за кілаграм, дык у першыя дні чэрвеня іх кошт склаў ужо 10-12 тысяч. Найбольшыя цэнавы мінімум быў у мінулы нядзелю апоўдні — па 8-9 тысяч. Але цяпер назіраецца тэндэнцыя да росту: ужо ўчора здаць нарыхтоўшчыкам свежую ягаду можна было па 14 тысяч. На пытанне, куды едуць дварцоўскія клубніцы, у мясцовым сельсавеце мне адказалі, што самую першую ягаду заўсёды набываюць нарыхтоўшчыкі з Лепеля. Таксама клубніцы

едуць у Барысаў, Бабруйск, але пераважна яны накіроўваюцца ў Мінск. Як і раней, вядзецца нарыхтоўка і для Масквы.

Кірмашу ў Дварцы ўжо каля 15 гадоў. Мясцовыя жыхары называюць яго «бетонкай» — ад назвы аўтамагістралі Гомель-Кобрын. Цяпер у вёсцы распачата будоўля новай пляцоўкі пад кірмаш, і «бетонка» з небяспечнага скрывавання, нарэшце, «пераедзе» ў адзін з дварцовых пасёлкаў.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Лунінецкі раён.

А ТЫМ ЧАСАМ...

Лунінецкае раённае спажывецкае таварыства заклікала ад насельніцтва першыя 55 тон клубніц — і для патрэб гандлю, і для кансервавага заводаў, і для вінаробства. Паводле слоў эканаміста Валянціны Петрыніч, прыватнікі здаюць салодкую ягаду даволі актыўна.

Што датычыцца закупачных цэн, дык, у прыватнасці, на так званыя таварныя клубніцы (прызначаныя для далейшай рэалізацыі ў рознічным гандлі) яны вагаюцца ад 6 да 10 тысяч рублёў за кілаграм.

Сяргей РАСОЛЬКА.

14 ДЗЁН ГАРТАВАННЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Максімальны тэрмін адключэння, калі не здарылася ніякіх форс-мажораў, не перавышае 14 дзён. Але цэплазабеспячальныя арганізацыі імкнучыся яго скараціць, бывае, нават да тыдня — але пры выпадку паспяховага правядзення ўсіх работ. Яўген Крамянецкі агучыў іх «стандартны цыкл»:

— Перад пачаткам іспытаў неабходна астудзіць цепланосбіты, а гэта займае каля сутак. Пасля трэба правесці праверку на павышаны ціск, каб выявіць і выдаліць дэфектныя месцы. Гэтыя іспыты разам з ахалоджаннем займаюць да чатырох сутак. Затым трэба ліквідаваць пашкоджанні, зрабіць планавыя рамонтны і замены. Максімальны тэрмін службы цепласеткі 25 гадоў, таму мяняць неабходна 4% сетак у год. Гэтыя работы могуць займаць розны час, а пасля патрэбны некаторы перыяд для запавення магістралі, зборкі схем і яе ўключэння ў работу, на што пойдзе двойнае-трое сутак.

Праўда, бываюць і такія пазаштатныя сітуацыі, калі тэрмін бязводдзя даводзіцца не скарачаць, а нават падаўжаць. Такое здараецца, напрыклад, з-за ўмоў надвор'я: калі падчас работ раскопваюць траншею і ў выніку залевы на нейкім участку квартальнай сеткі яе можа замыць. А каб ачысціць, патрэбны дадатковы час. Але гэта адбываецца вельмі рэдка. Яшчэ бываюць экстраардынэрныя выпадкі, калі да планавых адключэння вады могуць прымеркаваць і іншыя маштабныя работы на цепласетках, але гэта загадзя ўзгадняецца з Мінгарвыканкамам, і, адпаведна, жылёцаў інфармуецца, што тэрмін адсутнасці гарачай вады можа павялічыцца.

Казаць пра адмову ад адключэнняў не даводзіцца. Хіба што мы можам скараціць іх тэрміны: цяпер яны складаюць два тыдні, а калісьці было 28 дзён.

Паведамленні пра адключэнне вады вывешваюць на пад'ездах за 10 дзён да яго. За гэты час адбываецца не толькі, так бы мовіць, маральная падрыхтоўка жылёцаў да перыяду тазоў і воданагравальнікаў, але і канкрэтная работа ЖЭСаў, якія павінны адключыць унутраныя сістэмы, каб можна было правесці іспы-

ты цепласетак. Уключэнне ж вады плануецца больш аператыўна, чым адключэнне: як толькі з'яўляецца тэхнічная магчымасць падачы гарачай вады, пра гэта адразу паведамляюць у ЖЭС. Там, як правіла, рэагуюць адразу. Замаруджванні здараюцца хіба што ў дамах, якія ўваходзяць у таварыства ўласнікаў. Калі, напрыклад, з'яўляецца магчымасць уключыць ваду ў пятніцу, а не ў панядзелак, як планавалася, можа ўзнікнуць чалавечы фактар. Як правіла, у старшыні таварыства няма жорсткага рабочага графіку, на выхадныя ён можа проста паехаць на лецішча, і да яго прыезду ваду падключыць не змогуць.

Захоўвайце спакой

Чакаючы, пакуль нагрэецца вада ў каструлі на пліце, можна марыць пра тры часы, калі ў нас перастануць планавы адключыць гарачае водазабеспячэнне, як у некаторых краінах Еўропы. На жаль, пакуль што толькі марыць.

— Наша сістэма цэнтралізаванага цэплазабеспячэння фарміравалася доўгі час. Імгненна замяніць усё на сучаснае абсталяванне, якое не патрабуе адключэнняў, немагчыма, хоць новыя тэхналогіі ў нас пачынаюць выкарыстоўваць, — адзначыў Яўген Крамянецкі. — Але фарсаванне гэтых тэмпаў патрабуе вялікіх фінансавых укладанняў. Так што казаць пра тое,

што мы адмовімся ад адключэнняў, не даводзіцца. Хіба што мы можам скараціць іх тэрміны: цяпер яны складаюць два тыдні, а калісьці было 28 дзён. Гэта ўдаецца дзякуючы інтэнсіўнасці правядзення рамонтны і лепшай эксплуатацыі сістэмы. А ўвогуле без адключэнняў вады не абыйсціся: нават калі ў вас стаіць награвальнік, што забяспечвае гарачай вадой менавіта вашу кватэру, ён таксама калі-небудзь запатрабуе рамонт.

Для многіх суцэльным у перыяд прымуовага гартавання можа стаць эканомія: плаціць за гарачую ваду не трэба. Праўда, толькі ў выпадку, калі вы не адкрываеце гарачы кран, з якога ў гэты час таксама льецца халодная вада: лічылніку ўсё роўна, якая тэмпература вады (дарэчы, паводле стандартаў, яна павінна быць 50 — 65 градусаў), і ён працягвае «накручваць»

кубаметры. Многія для таго, каб пазбегчы не ўключаць чырвоны кран і не плаціць за халодную ваду як за гарачую, звяртаюцца ў ЖЭС з просьбай перакрыць яго. Але спецыяліст «Мінскамунцэпласеткі» параіў не рабіць так.

Дакладныя паадрасныя спісы адключэнняў на наступны месяц фарміруюцца да 20 чысла бягучага месяца.

— Гэта небяспечна па дзвюх прычынах. Па-першае, шкода для трубаправода — можа з'явіцца карозія, накіп, асадок. Па-другое, калі адключыць гарачаводны кран, вы можаце яго адкрыць, а закрыць забудзеце. І тады па ўключэнні вады рызыкуеце затапіць сябе і суседзяў.

Вядома, штогадовыя 14 дзён пад халодным душам нясуць пэўныя нязручнасці, але ж сітуацыя гэтая не новая і тым больш не крытычная. Можна карыстацца старым спосабам награвання вады на пліце, усталяваць воданагравальнік, хадзіць мыцца ў лазню ці да сваякоў і сяброў, а лепш паехаць у адпачынак. Затое як прыемна пасля двухтыднёвых пакут аднойчы адкрыць кран і адчуць: цёпленькая пайшла!

Дзіяна СЕРАДЗЮК.

АНТАРКТЫКА ВЕДАЕ ЎСЁ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дарэчы, у Санкт-Пецярбургу дзейнічае Расійскі дзяржаўны музей Арктыкі і Антарктыкі (ён пачаў існаваць у 1937 годзе пад назвай Музей Арктыкі і быў адкрыты па ініцыятыве многіх вядомых палярнікаў і вучоных, якія актыўна даследавалі Арктыку). У сценах музея, багатага на палярныя рэліквіі, **начальнік лагістычнага цэнтру Расійскай антарктычнай экспедыцыі Вячаслаў МАРЦЫНАЎ** паведаміў расійскім і беларускім журналістам некалькі цікавых рэчаў:

— Адной з самых актыўных рэспублік былога Саюза, якія бралі ўдзел у савецкай антарктычнай экспедыцыі, была Беларусь. Таму што гідраметэаралагічная служба гэтай рэспублікі была ўзорна-паказальнай... Там працавалі выдатныя спецыялісты, і многія з іх удзельнічалі ў антарктычных экспедыцыях...

У 2006 годзе Беларусь зноў праявіла актыўнасць, звярнулася да нас, каб мы падтрымалі яе ў гэтым. Вывучэнне Антарктыкі — справа не бедных дзяржаў. Дастаткова сказаць, што на ўтрыманне аднаго расійскага судна затрачваецца да 50 тысяч долараў за дзень. Выкарыстоўваюцца там і чатыры верталёты, і, зразумела, іх абслугоўванне і выкарыстанне таксама нятаннае. Словам, як толькі Беларусь выказала жаданне вярнуцца ў Антарктыку, яе прыкамандзіраваныя спецыялісты далучыліся да нас. Так званы абмен вучонымі — досыць распаўсюджаны ў Антарктыцы форма вядзення даследаванняў. Пастаянна там працуюць усяго 38 дзяржаў, яшчэ 12 — час ад часу...

Большасць беларускіх навуковых праграм ажыццяўляецца ў межах расійскіх экспедыцый. Тэмы — самыя розныя. Даследаецца, напрыклад, фізіка атмасферы, вывучаецца мікрабіялогія, пытанні паляпшэння экалагічнай сітуацыі... Усё ж такі Антарктыка — гэта прыродны запаведнік сусветнага маштабу. Дарэчы, па завяршэнні работ ніводнае экспедыцыя не павінна пакінуць пасля сябе слядоў жыццядзейнасці. Іх неабходна апрацаваць так, каб пасля цябе нічога не засталася! Звычайна гэта робіцца біялагічным спосабам, з дапамогай бактэрый, але ж яны не жывуць пры тэмпературы 90 градусаў! Так што ёсць праблема...

Расія — краіна-першаадкрывальнік, але без асаблівых прэтэнзій. Наша планета дэманструе механізм узаемадзеяння самых розных прыродных фактараў, і Антарктыка ў гэтым сэнсе — адно з самых паказальных месцаў. Па змяненні клімату, узаемадзеянні Зямлі з Сонечнай сістэмай і г.д. Антарктыка — чысты кантынент, пазбаўлены любога выкарыстання чалавекам, дзе можна вывучаць нескажонае прыроднае асяроддзе, пачынаючы ад унутранай будовы Зямлі.

Сёння ўсе кажуць пра глабальнае пацяпленне, аднак у Антарктыцы нічога падобнага не назіраецца. Сярэдняя тэмпература не змянілася за апошнія паўстагоддзя, а колькасць лёду толькі павялічваецца з кожным годам (скарачаецца, хіба, у Арктыцы). Таму трэба казаць аб тым, што глабальна клімат не памяняўся, ёсць толькі нейкія варыяцыі, лічыць Вячаслаў Марцынаў.

— Сам жа ледавік служыць выдатным акумулятарам усяго, што адбывалася на планеце ў апошнія паўмільёна гадоў, — кажа ён. — Фактычна мы бурым ледавік і даследуем кожны «слой» (гэта як колцы на спіле дрэва). Так удалося ўстанавіць змяненні эпох пацяплення і пахаладання, час актыўнасці вулканаў... У Антарктыцы можна даследаваць і радовішчы нафты, алмазаў — там ёсць што заўгодна. Праўда, згодна з бестэрміновым пратаколам па ахове навакольнага асяроддзя, пакуль ніхто не мае права там нічога здабываць і выкарыстоўваць.

Я сам бываю ў Антарктыцы амаль кожны год — забяспечваю выкананне навуковых праграм, пражыванне членаў экспедыцыі. Ведаю, як працуюць беларусы, і магу сказаць, што варта павучыцца ў іх парадку і дакладнасці выканання працы, паколькі ўнутраная дысцыпліна — важная рыса для тых, хто працуе ў камандзе.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ЗРОБЛЕНАЕ — ЗАСТАЕЦЦА

Памяці выдатнага дзеяча культуры Беларусі, музейзнаўцы, гісторыка Раісы Чарнаглазавай

У гэтыя спякотна-дажджлівыя дні, за месяц да юбілейнага свята вызвалення Беларусі прыйшла гаротная звестка, ад якой сіснула сэрца: заўчасна і нечакана для ўсіх 4 чэрвеня памерла Раіса Андрэеўна Чарнаглазава, адна з буйнейшых музейзнаўцаў Беларусі, былая загадчыца аддзела партызанскага руху Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, у якім яна адпрацавала амаль сорак гадоў.

Усе мы смяротныя, але часам здавалася, што Раіса Андрэеўна — гэта чалавек назаўжды. Што яна будзе жыць заўсёды, што пераадольная яе прага жыцця, яе жыццёвая сіла і сіла волі. Што заўсёды можна сустрэцца з ёй, пагаварыць «па душах», параіцца па жыццёвых ці навуковых праблемах, удакладніць той ці іншы факт, спытаць яе меркаванне, бо для тых, хто ведаў гэтую неардынарную жанчыну, яе слова значыла вельмі шмат.

Раіса Андрэеўна Чарнаглазава не мела навуковых ступеняў і званняў, што не перашкодзіла ёй, выпускніцы гістфака БДУ 1959 года, стаць буйным знаўцам гісторыі партызанскага руху на Беларусі, знаўцам такога ўзроўню і глыбіні, такога ведання адпаведнага праблемнага поля (ад канцэптуалістыкі да дробных дэталей), якіх не было і не будзе. Не будзе, таму што Раіса Андрэеўна была сапраўднай скарбніцай вуснай гісторыі.

Яна сябрвала са славытым партызанскім камандзірам Васілём Захаравічам Каржом, з якім у пачатку 1960-х прайшла па месцах баявых дзеянняў Пінскага злучэння; сябрвала з сям'ёй Машэравых — з Пятром Міронавічам і, асабіста, з яго жонкай Палінай Андрэеўнай;

цанілі і якімі карысталіся дзясяткі гісторыкаў, абараняўшых па тэме гісторыі партызанскага руху доктарскія і кандыдацкія дысертацыі.

Да меркаванняў Раісы Андрэеўны прыслухоўваліся буйнейшыя айчыныя і замежныя гісторыкі партызанскага руху, журналісты, літаратары, выкладчыкі, музейныя работнікі. Яна была бясспрэчным аўтарытэтам ў гэтай сферы і нікому не адмаўляла ў парадзе ці кансультацыі.

А колькі яна зрабіла для свайго роднага Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны! Дзясяткі выстаў і прэзентацый у Беларусі і за яе межамі, шмат рэчаў, перададзеных былымі партызанамі ў музей з ініцыятывы Раісы Андрэеўны і пад уплывам яе аўтарытэту. Актыўны ўдзел як спецыяліста і як мастацтвазнаўцы ў фарміраванні значнай часткі музейнай экспазіцыі — па партызанскім руху і падполлі, па акупацыйным рэжыме, ўдзел у гісторыка-інфармацыйным і музейным забеспячэнні мемарыяла «Хатынь». Дапамога краязнаўчым і школьным музеям, разнастайная арганізацыйная праца... Усё пералічыць вельмі цяжка...

Раісу Андрэеўну ніколі не клапаціла пытанне аб падрыхтоўцы ўласнай дысертацыі — яна ўвогуле была далёкая ад усялякай фармалісты-

кі. Але гэта не перашкаджала ёй быць сапраўдным навукоўцам. Яна аўтар шэрагу артыкулаў, выступленняў на навуковых і навукова-практычных канферэнцыях, суаўтар кніг аб беларускіх партызанах, складальнік зборнікаў дакументаў. Асабліва хочацца адзначыць падрыхтаваны ёй унікальны альбом «Беларускія партызаны».

У 1997 годзе яна стала працаваць рэдактарам арганізацыйна-метадычнага цэнтара па выданні гісторыка-дакументальных хронік «Памяць». І давлялася бачыць, як шэраг тамоў хронікі Раісы Андрэеўна літаральна выцягнула на сабе — яна заўсёды вельмі скрупулёзна ставілася да любой справы, якую рабіла. Менавіта ёй упершыню на Беларусі была ўзнята праблема халакосту. Прынцыпова новым унёскам у айчынную гістарыяграфію стала манаграфія «Трагедыя яўрэяў Беларусі. 1941—1944 гг.».

Разам з Раісай Андрэеўнай мне давлялася працаваць над першым зборнікам дакументаў па масавым знішчэнні людзей у раёне вёскі Малы Трасцянец, дапамагаць у працы над зборнікамі дакументаў па гісторыі Мінскага гета, па лагерах ваеннапалонных у Масквоўшчыне. І я ніколі не забуду цудоўнай атмасферы гэтага супрацоўніцтва.

Як шкада, што не ўсе нашы планы ў гэтым жыцці здзяйсняюцца. Апошнім часам Раіса Андрэеўна абяцала «прабіць» на адміністрацыйным узроўні фінансаванне стварэння сайта з мемуарамі беларускіх партызан. Партызан, для якіх яна столькі зрабіла, якіх абараняла ад брудных плётак з рашучасцю і непрымірымасцю байца... І вось байца не стала. Але ў сэрцы, акрамя смутку, застаецца памяць. Застаецца і тое, што зроблена — пакуль мы жывыя. Тое, што зроблена — назаўжды.

Сяргей ЖУМАР.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

ДВА МІТРАПАЛІТЫ Ў ЗВЫЧАЙНЫМ ЖЫЦЦІ

Мітрапаліт Філарэт, ганаровы Экзарх усяе Беларусі, рэктар Інстытута тэалогіі імя святых Мефодзія і Кірыла БДУ. Сёння адкрые фотавыставу «...И не кончается любовь». Урачыстая цырымонія пройдзе ў фаярэкратар па вуліцы Бабруйская, 5 а 14 гадзіне. У ёй возьмуць удзел першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў, першы прарэктар Інстытута тэалогіі іерарманых айцец Серафім. Запрошаны таксама Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Павел, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, паведамляе прэс-служба БДУ.

Аўтар работ — фатограф Мінскай епархіі Аляксандр Мізей. Экспазіцыя прысвечана жыццю і дзейнасці Мітрапаліта Філарэта, ганаровага Экзарха ўсяе Беларусі, і Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Паўла, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі. Адметна, што ў галерэі выстаўкі прадстаўлены здымкі, якія паказваюць вядомых першаіерархаў у звычайным жыцці. Фатограф свядома адышоў ад звыклага афіцыйнага царкоўнага вобраза святароў, паказваючы іх «у міру»: падчас малітвы, пакаяння і роздумаў, зносін з прыхаджанамі і дзецьмі, хворымі і тымі, хто адчувае ў нечым патрэбу. Паказ двух мітрапалітаў у розных абставінах абумоўлены жаданнем фатографа адлюстраваць шматграннасць характару і душы гэтых вядомых асоб. Многія прадстаўленыя фотаздымкі маюць пяцігадовую гісторыю, а некаторыя зроблены літаральна «ўчора». Выстава будзе працаваць да 26 чэрвеня ўключна.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БРЭСЦКАЯ БІБЛІЯ ВЯРНУЛАСЯ ДАДОМУ

У абласной бібліятэцы прыступілі да вывучэння арыгінальнага экзэмпляра Бібліі, якая была надрукавана ў горадзе 450 гадоў таму. Мікалай Радзівіл Чорны, адзін з самых уплывовых магнатаў ВКЛ таго часу, заснаваў першую на тэрыторыі сучаснай Беларусі друкарню. Яна размяшчалася ў межах цяперашняй Брэсцкай крэпасці.

Тут і была надрукавана знакамітая Брэсцкая Біблія. Дагэтуль наша краіна мела толькі адзін экзэмпляр выдання, які сёння захоўваецца ў Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа. А калі стала вядома, што можна набыць кнігу з замежнай прыватнай калекцыі, работнікі Брэсцкай абласной бібліятэкі імя Горкага прыклалі да гэтага вялікія намаганні. Ініцыятыву падтрымала кіраўніцтва вобласці. І летас за кошт абласнога бюджэту быў набыты запаветны фаліант.

Кніга прыбыла ў Брэст напрыканцы мінулага года. Праводзіліся неабодныя ў такім выпадку экспертызы, каб пазвердзіць сапраўднасць экспаната. Вядома, што рарытэт пачынаецца са 121-й старонкі і не мае канца. Але гэта бясцэнны для Брэста помнік культуры. Кніга надрукавана гатычным шрыфтам, мае цікавыя гравюры невядомага аўтара і тоіць у сабе, несумненна, шмат загадак і адкрыццяў. Да вывучэння Брэсцкай Бібліі падключыліся замежныя калегі брэсцкіх бібліятэкараў і навукоўцаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ДА АДЛЕРА БЕЗ ПЕРАСАДАК

Беларуская чыгунка з 13 чэрвеня арганізуе бесперасадачныя зносіны Мінск — Гомель — Адлер.

З названай даты прызначана бесперасадачная група вагонаў у цягніку №676 Мінск — Гомель, які будзе адпраўляцца з Мінска праз дзень па нячотных датах і прычэпацца ў Гомелі да цягніка №376 Гомель — Адлер. У зваротным кірунку бесперасадачныя вагоны прызначаны ў цягнікі №375 Адлер — Гомель і №675 Гомель — Мінск.

Як паведамляе прэс-цэнтр магістралі, час адпраўлення вагонаў са станцыі Мінск-Пасажырскі — 9.50, прыбыцця ў Адлер на нячотных днях у 11.46. У зваротным кірунку бесперасадачныя вагоны будуць адпраўляцца з Адлера ў 16.29 і прыбываць у беларускую сталіцу ў 17.59.

РЭМЕНЬ БЯСПЕКІ — НЕ ДЛЯ ІНСПЕКТАРА ДАІ

Дзяржаўтніспекцыя ўзмоцніць кантроль за выкарыстаннем рамяняў бяспекі: цягам дзясці дзён інспектары ДПС па ўсёй краіне будуць сачыць за выкарыстаннем сродкаў пасіўнай бяспекі.

УДАІ МУС нагадае, што ўсе, хто знаходзіцца ў аўтамабілі, у тым ліку і пасажыры на заднім сядзенні, павінны быць прышпілены рамянямі бяспекі. Асабліва важна забяспечыць бяспечную перавозку малалетніх пасажыраў.

За парушэнне правілаў карыстання рамянямі бяспекі і мо-ташлемамі прадугледжана адказнасць кіроўцы ў выглядзе папярэджання ці штрафу ў памеры ад адной базавай велічыні. За паўторнае на працягу года парушэнне гэтага патрабавання правілаў з кіроўцы спаганяецца штраф у памеры ад дзюх да пяці базавых велічынь. За парушэнне Правілаў дарожнага руху пасажырам прадугледжана адказнасць у выглядзе папярэджання ці штрафу ў памеры ад адной да трох базавых велічынь. Аднак рэмень бяспекі трэба прышпільваць не для інспектара ДАІ, а каб зберагчы сваё жыццё і здароўе.

...Ранкам паблізу вёскі Навасёлкі Ваўкавыскага раёна 32-гадовы жыхар Гродна, кіруючы аўтамабілем «Форд Мандэа», выехаў на паласу сустрэчнага руху, дзе сутыкнуўся з грузавым аўтамабілем «ГАЗ» і «Рэно». Непрышпіленых кіроўцу і 33-гадовага пасажыра з прыезднага сядзення выкінула з аўтамабіля, у выніку чаго абодва ад атрыманых траўмаў сканалі на месцы здарэння. 33-гадовага пасажыра з задняга сядзення шпіталізавалі ў рэанімацыйнае аддзяленне Ваўкавыскай цэнтральнай раённай бальніцы. У той жа дзень ранаіцай паблізу вёскі Пекалін Смалевіцкага раёна 65-гадовы жыхар Мінска, кіруючы аўтамабілем «ВАЗ 21083», з'ехаў у ковет і перакуліўся. Ад атрыманых траўмаў кіроўца памёр на месцы здарэння. Рэменем бяспекі ён прашпілены не быў...

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Гучная справа

ПАЕХАЛА Ё ЯГАДЫ І НЕ ВЯРНУЛАСЯ...

50-гадовую мінчанку забілі з-за машыны

Недарэчная смерць напаткала маці **двух дзяцей летам мінулага года. Проста апынулася не ў тым месцы і не ў той час...**

На лаве падсудных — два маладыя мінчаніны (1992 і 1994 гадоў нараджэння). Сябры з дзяцінства, жылі ў адным пад'ездзе. Яўген К., які абвінавачваецца ў забойстве Таццяны Слонімскай, раска-заў, што ўпершыню яго асудзілі за крадзеж яшчэ калі вучыўся ў школе. Вучыўся ён дрэнна; замест таго, каб хадзіць на ўрок, часта забягаў на рынак Ждановічы, дзе падпрацоўваў грузчыкам у асоб каўказскай нацыянальнасці. Маўляў, сям'я вялікая, трэба было нешта есці, у штосьці апрацацца. Як высветлілася, бацька Яўгена мае інваліднасць, маці працуе прыбіральшчыцай. Пасля школы хлопец працаваў у Маскве аўтамеханікам, потым пачаў пераганяць з Мінска ў Маскву машыны і прадаваць па падробленых дакументах. Калі прыезджаў у Мінск, разам з сябрам, які, паводле слоў Яўгена, «надзейны хло-

пец — ніколі не адмаўляў», выходзілі «на справу»: то гараж абкрадуць, то склад... Іх пазбаўлялі волі, але з адтэрміноўкай. Пакарэнне не прымусіла задумацца, збо-чыць з крывой сцяжынікі.

Пракурор, які выступіў з абвінавачваннем у Мінскім абласным судзе, распавёў, што і незадоўга да забойства Таццяны Слонімскай маладыя людзі абрабавалі склад на 27 мільёнаў і ў лесе каля вёскі Прылесе зрабілі схованку. З ліпеня яны прыехалі туды на аўтамабілі, каб забраць скрадзеныя рэчы. Па трагічным супадзенні, менавіта там у той час збірала ягады Таццяна Слонімскай. Хлопцы заўважылі непадальку ад незнаёмай жанчыны іншамарку. Яўген прапанаваў свайму таварышу забіць ягадніцу, а машыну — прадаць. Ён дачакаўся, калі Таццяна падышла да машыны, падкравуся да яе і ўдарыў нажом. Як высветлілася падчас расследавання, не менш за 13 разоў. Ад атрыманых траўмаў жанчына загінула на месцы.

Цела ахвяры пагрозілі ў багажнік яе ж «Мазды» і вывезлі ў іншы лес, дзе закапалі.

Перад гэтым яны знялі з забітай некалькі пярсцёнкаў з каштоўнымі камянямі і здалі іх у маскоўскі ламбард. Ужо потым, пры затрыманні, у кішэні аднаго з абвінавачаных знайшлі квітанцыю. З яе дапамогай сын нябожчыцы змог вярнуць памятнае рэчы маці. Усе тры пярсцёнкі жанчына атрымала ў падарунак ад свайго мужа — на заручыны, 10-ю і 20-ю гадавіну шлюбу.

Выкрадзеную машыну Яўген К. перагнаў у Маскву, перад гэтым змяніўшы нумары, дзе прадаў па фальшывых дакументах за 123 мільёны беларускіх рублёў. Свайму сябру ён прадаў 500 долараў «за дапамогу». У прыватнасці, за тое, што закрыў аначай нумар машыны, ехаў наперадзе і папярэджаў Яўгена аб небяспецы, калі той перавозіў цела сваёй ахвяры ў іншы лес; схаваў скрываўленую вопратку сябра.

У зале суда Яўген К. цалкам прызнаў сваю віну. Яго напарнік прызнаў сваю віну толькі часткова.

Надзея ПАЎЛАВА

Імёны
Артур МІХАЙЛАЎ:

«Я — САМЫ ЗВЫЧАЙНЫ ХЛОПЕЦ... НІХТО ЗА МЯНЕ НЕ ПЛАЦІЎ»

Яму часта задаюць пытанне, кім ён даводзіцца знакамітаму Стасу Міхайлаву. Агульныя ў іх прозвішча, барада і, безумоўна, любоў да музыкі

Пры сустрэчы Артур Міхайлаў жартуліва зазначае: «Паеду на «Славянскі базар» — Стас зможа са мной сфатаграфавання». Захапленне музыкой у нашага героя з дзяцінства. Хлапчуком ён лазіў па дахах, займаўся каратэ і тайскім боксам, а паралельна спасцігаў музычную граматы. Спачатку была маладзечанская эстрадная студыя «Жывы гук», куды Артура прывяла мама, потым песенныя конкурсы: «Зямля пад белымі крыламі», «Адна зямля» і шэраг іншых. З'яўляючыся членам Беларускага грамадскага аб'яднання грэкаў «Пелапанэс», юнак прымае актыўны ўдзел у фестывалях народных культур у Гродне. Умее танцаваць сіртакі, спявае на сямі мовах, працуе ў Маладзёжным тэатры эстрады. І сёлета прадстаўляе Беларусь на «Славянскім базары» ў Віцебску.

— Артур, спяваючы на сямі мовах, ці валодаеш імі на размоўным узроўні?

— Неяк пачуў адну песню на іспанскай мове, і мне ў такім варыянце яна больш спадабалася. Іспанскую я ведаю толькі па песнях, магу разумець тэкст, працаваць над вымаўленнем. І хацеў бы лепш вывучыць гэтую мову. У іспанцаў у песні адлюстроўваецца характар, а, напрыклад, грэчаскія кампазіцыі ў асноўным больш лірычныя і спакойныя. Грэчаскай мовай, дарэчы, свабодна валодаю, бо маю грэчаскія карані — мае прадзед і бабуля адтуль. У мяне ёсць нават маленькі тытул — я першы выканаўца грэчаскай песні ў Беларусі. А што да астатніх моў — проста эксперыментую.

— Па адукацыі ты не толькі артыст-вакаліст, але таксама можаш працаваць і выкладчыкам. Цікава было б паспрабаваць сябе ў ролі педагога?

— Мяркую, калі ты займаешся толькі музыкой, то не варта разлічваць на вялікія заробкі. Паспрабаваць сябе ў ролі выкладчыка, калі б такая прапанова паступіла, мне цікава. Выкладаць — вельмі адказна. Мы з сябрам збіраемся адкрываць студию гуказапісу і не выключаю, што арганізуем набор дзяцей, якія жадаюць займацца вакалам. У прынцыпе я адчуваю гатоўнасць рухацца і ў такім кірунку.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Апантанья

Са свету па «капейцы», або Веды праз призму «рэтра»

Стары, як свет, стэрэатып аб тым, што на вёсцы цяжка знайсці сабе цікавы занятак для баўлення вольнага часу, часцей за ўсё пацвярджаецца самімі жыхарамі сельскай мясцовасці.

Для многіх галоўным відам адпачынку становяцца паходы ў мясцовы Дом культуры або клуб і алкаголь. Жыхар вёскі Казловічы Слуцкага раёна Уладзімір Пратасеня не з такіх. Акрамя ўласнага хобі — рэстаўрацыі аўтамабіляў, ён стварае ўмовы для карыснага баўлення часу моладдзю, кіруе раённым цэнтрам аўтамабільнай культуры і тэхнічнай творчасці «Аўтасвет». Карэспандэнты «Чырвонкі» наведалі Слуцкага аўтамаатара, пазнаёміліся з яго юнымі выхаванцамі і вядомай далёка за межамі Казловічаў калекцыяй.

Уладзімір Адамавіч сустрэў нас у Слуцку на сваім аўтамабілі. Па дарозе да Казловічаў, якая заняла не больш за 10 хвілін, распавёў пра гісторыю сваёй любові да тэхнікі. Рамантаваць аўтамабілі ён пачаў у 1982 годзе, адразу, як вярнуўся са службы на Балтыйскім флоце. Веданне тэхнікі дапамагло знайсці працу: у Казловічах Уладзімір Пратасеня мае ўласную аўтамайтэрню. А веданне гісторыі

аўтапрама перарасло ў хобі — рэстаўрацыю старой тэхнікі.

— Мне, шчыра кажучы, зусім не хацелася бавіць свой час, як многія іншыя — каля крамы, — распавядае Уладзімір Адамавіч. — Я і цяпер лічу, што ў кожнага чалавека, чым бы ён ні займаўся, павінна быць любімая справа — для адпачынку. Калі я рамантую старыя машыны, то адчуваю самае натуральнае задавальненне ад самога працэсу, вырашэння розных праблем. Аўтамайтэрня для мяне — штодзённая праца, там я зарабляю грошы. Рэстаўрацыяй займаюся звычайна па выхадных, калі ніхто не адцягвае ўвагі. Грошы, заробленыя на асноўнай працы, ідуць на карысць майго захаплення.

Акрамя працы і свайго хобі, Уладзімір Пратасеня паспявае кіраваць цэнтрам «Аўтасвет». Разам з вучнямі Казловіцкай школы аўтамаатар рэстаўруе і дэманструе тэхніку, а таксама перадае моладзі свае веды. Гараж, што знаходзіцца за будынкам школы, наведвае каля 20 хлопцаў. Летам, калі з гарадоў да сваіх бабуль і дзядуляў у Казловічы прыязджаюць унукі, іх становіцца яшчэ больш.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

Уладзімір ПРАТАСЕНЯ і наведвальнікі «Аўтасвету».

Добрая справа

Клубы ЮНЕСКА: ПРЫМАЕМ БЕЗ ДРЭС-КОДА І ФЭЙС-КАНТРОЛЮ!

Міжнародныя арганізацыі традыцыйна асацыіруюцца ў многіх з пасяджэннямі, выступленнямі, прыняццем дэкларацый... Кажучы простымі словамі, з нечым занадта сур'ёзным, што не мае прамога дачынення да кожнага з нас. Аднак клубы ЮНЕСКА створаны для неабыхавых людзей, для тых, хто хоча пазнаёміцца з культурнай спадчынай іншых краін і раскажаць замежнікам пра сваю. Пра тое, чым займаюцца беларускія клубы ЮНЕСКА, нам распавёў Дзмітрый СУБЦЕЛЬНЫ, старшыня Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Беларуская асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА» і віцэ-прэзідэнт Еўрапейскай Федэрацыі клубаў, цэнтраў і асацыяцый ЮНЕСКА.

АБ'ЯДНАННЕ І МАГЧЫМАСЦІ ДЛЯ ЁСІХ

— Клубы ЮНЕСКА — гэта аб'яднанні людзей розных узростаў, якія прытрымліваюцца агульных каштоўнасцяў і ідэалаў. Каштоўнасць, якая стаіць на першым месцы, — ідэя міру і ненасілля. Акрамя гэтага, клубы працуюць у такіх важных кірунках, як захаванне матэрыяльнай і нематэрыяльнай спадчыны, развіццё валанцёрскага руху, здаровы лад жыцця, прафілактыка ВІЧ-інфекцыі, ахова навакольнага асяроддзя, абарона правоў дзіцяці...

Удзельнікамі асацыяцыі могуць быць як клубы, што размяшчаюцца на базе школ, ліцэяў, устаноў вышэйшай адукацыі, так і людзі розных узростаў, якія не наведваюць ні аднаго клуба ЮНЕСКА, але з'яўляюцца членамі арганізацыі, бо падзяляюць яе каштоўнасці і ідэалы і рэалізуюць тут свае праекты. Сёння ва ўсіх рэгіёнах Беларусі дзейнічае 55 клубаў ЮНЕСКА. Яны ёсць не толькі ў буйных абласных гарадах, але і ў раённых цэнтрах і нават у сельскай мясцовасці.

Клубы ствараюцца на базе ўжо існуючых аб'яднанняў. Калі тыя прымаюць нашы асноўныя ідэі, то могуць звярнуцца ў сакратарыят Беларускай асацыяцыі клубаў ЮНЕСКА з заявай. Пасля яе разгляду мы прысвойваем ім статус клуба ЮНЕСКА і ўручаем сертыфікат.

Сёння ў арганізацыі налічваецца каля дзвюх тысяч членаў, але сваёй дзейнасцю яна ахоплівае больш за 40 тысяч чалавек штогод.

БУДЗЬ СМЯЛЕЙ, ЗАЎСЁДЫ ДЗЕЙНІЧАЙ

— Якія праекты рэалізуюць клубы ЮНЕСКА?

— Адным з нашых прынцыпаў з'яўляецца наступны: «Мыслі глабальна, але дзейнічай лакальна». У планах на год сакратарыят Беларускай асацыяцыі больш за 60 пунктаў. Адным з самых цікавых праектаў з'яўляюцца дзіцячыя лінгвістычныя летнікі па розных кірунках. Напрыклад, сёлета гэта міжнародныя дзіцячыя летнікі па вывучэнні кітайскай, французскай і англійскай моў. Летнікі карыстаюцца вялікай папулярнасцю, таму што ў іх збіраюцца равеснікі з розных краін і, што самае галоўнае, носьбіты мовы.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Бізнес-ідея

ПА ЭКСКЛЮЗІЎНЫЯ
СУВЕНІРЫ —
У «КРЭАТЫЎ-МАРКЕТ»

Шэсць праектаў распрацавалі студэнты БДУ ў рамках работы новага цэнтра інавацыйных ідэй і праектаў Start-UP у БДУ: «Крэатыў-маркет», «Be Here», «Internet-універсітэт», турыстычны партал «Невядомая Беларусь», «Стварэнне і прасоўванне турыстычнага цэнтра на базе вёскі Прылукі» і студэнцкае сацыяльна арыентаванае рэкламнае агенства «Showy».

Прэзентацыя і абарона гэтых работ адбылася падчас урачыстай цырымоніі ўручэння сертыфікатаў першым слухачам Start-Up БДУ. Пры гэтым аўтарам ідэй «Крэатыў-маркет», «Internet-універсітэт» і «Невядомая Беларусь» у той жа дзень паступіла прапанова ад першага прарэктара БДУ Міхаіла Жураўкова ўкараніць свае працоўкі на базе ўніверсітэта. Кіраўніцтва БДУ літаральна скарыла арыгінальнасць і перспектывнасць студэнцкіх бізнес-ідэй.

Так, аўтары праекта «Крэатыў-маркет» прапанавалі адкрыць краму сувенірнай прадукцыі, дзе б рэалізоўваліся створаныя студэнтамі эксклюзіўныя і ўнікальныя рэчы, у тым ліку і зробленыя на заказ. Асартымент, які яны збіраюцца ахапіць, вельмі шырокі: ад аксесуараў да адзення.

Адукацыйны праект «Internet-універсітэт» скіраваны на ўкараненне ў вучэбны працэс найноўшых тэхналогій і развіццё ў БДУ дыстанцыйнага навучання. А ініцыятары стварэння турыстычнага партала «Невядомая Беларусь» збіраюцца зрабіць нашу краіну прывабнай не толькі для іншаземцаў і прапанаваць як замежным турыстам, так і суйчыннікам арыгінальныя турыстычныя маршруты па Беларусі.

Усе бізнес-планы суправаджаюцца кароткай характарыстыкай праекта, аналізам рынку, апісаннем маркетынговых стратэгий, падрабязным планам рэалізацыі і паказчыкамі эфектывнасці і выдаткаў. Як адзначыла каардынатар цэнтра Start-Up БДУ Наталля Раманова, гэтыя праекты могуць скласці сур'ёзную канкурэнцыю ў розных рэспубліканскіх і міжнародных мерапрыемствах стартап-руху.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Дзякуй, школа!

ТУТ НАВУЧЫЛІСЯ...
ВУЧЫЦА.
І СЯБРАВАЦЬ

Пакуль яшчэ цяжка разважаць пра школьныя гады ў мінулым часе, бо няма адчування таго, што дарога — ужо за спінай, што можна спыніцца і азірнуцца, паспрабаваць прааналізаваць усё, што было...

Пачаць можна з дашкольнага часу, з той далёкай ужо лёгкай боязі самога слова «школа». Цяпер родныя з усмешкай прыгадваюць мае слёзы: я не хацеў ісці ў школу, таму што «не умеў чытаць, пісаць, лічыць». Дарослыя ледзь пераканалі мяне, што якраз гэтаму мяне там і навучаць.

Мне добра запомніўся самы першы дзень у школе. Цяпер прыемна ўгадваць добрыя вочы настаўніцы, урачыстую атмасферу, твары незнаёмых хлопчыкаў і дзяўчатак, якія за многія гады сталі амаль роднымі. Мы сапраўды сябравалі — адразу і назаўжды. Нават з тымі, хто перайшоў у іншы клас, школу ці нават пераехаў у іншую краіну, падтрымліваем сувязі і добрыя адносіны.

Першым нашым класным кіраўніком стала Людміла Леанідаўна Саевіч. Гэта была настаўніца з вопытам, характарам, з сур'ёзным стаўленнем да сваёй працы. З ёй звязаны толькі добрыя ўспаміны. Нягледзячы на сваю патрабавальнасць, Людміла Леанідаўна давала стымул для атрымання ведаў, заўсёды дапамагала нам. Ды яна проста любіла нас! Бацькам таксама вельмі падабалася Людміла Леанідаўна. Мая мама да гэтага часу віншуе яе з Днём настаўніка, з днём нараджэння. У тым моманты, калі ўжо нічога не хочацца рабіць, калі не хапае сіл, маці часта кажа адну фразу: «Ты не забывай самае галоўнае: Людміла Леанідаўна вас «навучыла вучыцца».

Пасля заканчэння малодшых класаў мы аказаліся ў віры сапраўднага школьнага жыцця! Мы былі ўжо вучнямі з дзённікамі, цяжкімі партфелямі, поўнымі падручнікаў, і вялікімі па аб'ёме (як здавалася на той час) хатнімі заданнямі. Але наш клас адразу заўважылі. З самага першага дня 5 «А» быў на добрым рахунку. Настаўнікі дзівіліся таму, як хутка мы засвойвалі матэрыял, здзіўляліся нашай працаздольнасці. Мне здаецца, што быць нашым класным кіраўніком увесь той час было пачэсна. А ўсё дзякуючы таму, што наша першая настаўніца сапраўды навучыла нас галоўнаму — вучыцца.

Ішоў час. Мяняліся настаўнікі, аднакласнікі, прадметы. Змяняліся і мы, становіліся больш дарослымі. За час вучобы ў старэйшых класах было шмат розных момантаў. Нешта добрае, нешта дрэннае, але ўсё роўна па заканчэнні гэтых некалькіх гадоў школьнае жыццё прыгадваецца хутчэй цёплым пачуццём.

...Скончыліся экзамены, і цяпер мы на парозе дарослага жыцця. Кожны з нас будзе выбіраць свой шлях у ім. А пакуль усіх нас не пакідае аднолькавае шчыmlівае адчуванне таго, што мы развітваемся з месцам, дзе правялі адзінаццаць гадоў свайго жыцця...

Сцяпан ШВЕДАЎ,
вучань 11 класа СШ № 20 г. Мінска.

Каштоўны вопыт

Кожны вучань Рэчыцкага раённага ліцэя можа ўдзельнічаць у выбарах і стаць міністрам, а то і прэзідэнтам Ліцэйскай Рэспублікі. Такія высокія пасады для падлеткаў камусяці здадуцца неапраўданымі або смешнымі, але для нас, ліцэістаў, Ліцэйская Рэспубліка — гэта сур'ёзна і вельмі важна.

Ліцэйская Рэспубліка мае свае «дзяржаўныя» сімвалы: герб, сцяг і гімн. Абавязак кожнага ліцэіста — ведаць і беражліва захоўваць сімвалы нашай навучальнай установы.

Кожны год праходзяць выбары ўрада Ліцэйскай Рэспублікі. Шляхам тайнага галасавання з мноства кандыдатаў выбіраюць кіраўніка ўрада і міністраў: прэм'ер-міністра, прэс-сакратара, міністра ўнутраных спраў, а таксама адукацыі, культуры, фінансаў,

КІРУЕ ЛІЦЭЙСКІ ЎРАД!

«Я — ПРЭЗІДЭНТ!» — КАЖА ШАСНАЦЦАЦІГАДОВЫ ПАДЛЕТАК.
ДУМАЕЦЕ, ЁН МАРЫЦЬ? А ВОСЬ І НЕ!

спорту і турызму, друку і інфармацыі. Выбраць лепшага з лепшых вельмі складана, таму барацьба бывае вельмі напружанай. Быць абраным ва ўрад — гэта гонар і ўзнагарода, якую трэба заслужыць. Міністры Ліцэйскай Рэспублікі — навучэнцы выключныя: прыязныя, энергічныя, таварыскія, з актыўнай жыццёвай пазіцыяй, невычэрпным запасам ідэй, заўсёды гатовыя прыйсці на дапамогу.

Абвешчаюць вынікі галасавання па традыцыі на штогадовым канцэрце з нагоды Дня ліцэіста. Новаабраны ўрад на ўрачыстай цырымоніі ўступлення на пасады прыносіць

клятву вернасці Ліцэйскай Рэспубліцы і яе грамадзянам.

Але праца нашага ўрада не заканчваецца толькі перадавыбарнай кампаніяй. Кожны міністр мае сваю сферу ўплыву і пэўныя абавязкі, няхай гэта будзе арганізацыя канцэртаў, дабрачынных акцый, алімпіяд, паходаў, спартыўных спаборніцтваў, выданне штомесячнай газеты «Рэчыцкі ліцэй» або дапамога настаўнікам у арганізацыі навучальнага працэсу. Урад Ліцэйскай Рэспублікі — гэта надзейная апора для кіраўніцтва нашага ліцэя.

Ліцэйская Рэспубліка дапамагае вучням зразумець, што такое адказнасць, сфар-

міраваць гатоўнасць да духоўных адносін, якія базуюцца на агульначалавечых каштоўнасцях, развіваць у іх такія якасці асобы, як дабрыня, спагадлівасць, працавітасць, сумленнасць і сціпласць, вучыць грамадзянскай кіраваць людзьмі. Удзел у грамадскім жыцці ліцэя — гэта выдатны шанец рэалізаваць творчы патэнцыял. Атрыманы вопыт можа спатрэбіцца ў далейшай вучобе: многія выпускнікі Рэчыцкага раённага ліцэя сталі сакратарамі пярвічных арганізацый БРСМ, старастамі груп у ВУУ.

Аліна ЛІСОЎСКАЯ,
вучаніца 11 класа
Рэчыцкага раённага ліцэя.

...ПРЫМАЕМ
БЕЗ ДРЭС-КОДА
І ФЭЙС-КАНТРОЛЮ!

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Усё гэта дазваляе дзецям і падлеткам удасканаліваць валоданне замежнай мовай. Напрыклад, у «англійскія» летнікі ў нас конкурс складае чатыры чалавекі на месца. Таму ёсць некалькі ступеняў адбору. Першая — гэта электронная анкета. Асаблівую ўвагу надаём матывацыі дзіцяці. Для нас нават не мае значэння, добра ён ведае замежную мову ці не, таму што наша задача — дапамагчы яму на ёй размаўляць. Затым пасля тэлефоннай размовы або размовы па скайпе мы вызначаем узровень валодання мовай, каб накіраваць школьніка ў адпаведную групу.

Таксама Беларуска асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА арганізоўвае валанцёрскія лагеры па рэстаўрацыі помнікаў аб'ектаў сусветнай і нацыянальнай культурнай спадчыны. Сёлета ў нас запланаваны два: адзін пройдзе на базе Нясвіжскага замка, другі — у гарадскім пасёлку Ружаны, там, дзе рэстаўруецца палац Сапегаў. У гэтых праектах возьмуць удзел валанцёры не толькі з Беларусі, але і з розных краін Еўропы.

Акрамя таго, рэалізуецца і дзіцячы беларуска-аманскі праект «Казкі Беларусі і Амана». Дзеці з абедзвюх дзяржаў дасылалі ў сакратарыяты ўласныя казкі пра жыццё ў сваёй краіне. З кожнага боку мы адабралі па 10 гісторый, якія плануецца выдаць у сумесным зборніку.

Увогуле, праектаў у нас вельмі шмат, усе нават пералічыць складана. Тым не менш, скажу некалькі слоў пра індывідуальныя праекты нашых удзельнікаў. Напрыклад, праект па стварэнні палічкі букросінгу ў офісе Беларуска асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА або праект «Пацалунак па-беларуску», які ўяўляе сабой серыю фотаздымкаў. Яшчэ адна праграма пад назвай «Магія, якая вылучае» Віталія Паўлаградскага дапамагае ў рэабілітацыі дзіцяці і дарослых, якія перанеслі цяжкія захворванні. Гэты праект вучыць іх быць сапраўднымі фокуснікамі, дорыць ім добры настрой і такім чынам дапамагае хутчэй стаць здаровымі.

ПРЫВЯДЗІЦЕ
Ў КЛУБ БАБУЛЮ

— Арганізацыя аб'ядноўвае людзей розных узростаў. Ці ёсць клубы для пажылых людзей?

— Прыкладна 60 працэнтаў удзельнікаў клубаў ЮНЕСКА — моладзь ад 13 да 18 гадоў. Для тых, каму 18–25 га-

доў, мы прапануем спецыяльныя валанцёрскія праграмы — «Сацыяльныя інтэрны», праграмы па нефармальнай адукацыі, калі даём пэўныя жыццёвыя навыкі, якія моладзь не можа атрымаць ва ўніверсітэце ці на працоўным месцы.

А не так даўно адкрыліся два клубы ЮНЕСКА для пажылых людзей: «Узрост дзеецца» і «Драйв плюс». Яго ўдзельнікі — людзі, якія выйшлі на пенсію, энтузіясты, што маюць сілы і жаданне не толькі ўдасканаліваць сябе, прымаць актыўны ўдзел у жыцці грамадства, але і аб'ядноўваць вакол сябе іншых людзей

спадчыны. Было запрошана каля 30 чалавек. Гэта нашы партнёры — клубы ЮНЕСКА з Арменіі, Іспаніі і Румыніі. Хлопцы і дзяўчаты дзяліліся вопытам — як у розных краінах маладыя людзі ўдзельнічаюць у захаванні традыцый свайго народа. Былі прадстаўлены нацыянальныя песні і танцы, стравы нацыянальнай кухні. А завяршылася сустрэча ў Мінску вялікай канферэнцыяй «Жывая спадчына» на англійскай мове.

Увогуле, партнёры Беларуска асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА знаходзяцца больш чым у 40 краінах свету. Ці ма-

Лінгвістычны летнік пры клубе ЮНЕСКА па вывучэнні нямецкай мовы.

пажылога ўзросту. Клубы дзейнічаюць на базе нашага сакратарыята і вядуць актыўную працу па ўсёй краіне: праводзяць сустрэчы, трэнінгі, курсы, семінары па адукацыі людзей пажылога ўзросту. У любым мерапрыемстве, якое праводзіцца клубамі, у сярэднім прымае ўдзел па 20 чалавек. Кожны чалавек атрымлівае для сябе новыя магчымасці, бо, нагадаю, адзін з самых важных прынцыпаў дзейнасці ЮНЕСКА — гэта магчымасці для ўсіх.

ЯК АРГАНІЗАВАЦЬ
КАНИКУЛЫ Ў ГРУЗІІ?

— Як яшчэ Беларуска асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА супрацоўнічае з замежнымі партнёрамі?

— У канцы красавіка ў лагеры «Зубраня» мы рэалізоўвалі вялікі міжнародны праект, прысвечаны ўдзелу моладзі ў захаванні гісторыка-культурнай

магчымасць беларускія студэнты паехаць па абмену ў многія з іх? У нас ёсць праграмы па валанцёрскіх лагерх за мяжой, каб моладзь магла паўдзельнічаць у захаванні еўрапейскай агульнагістарычнай спадчыны — папрацаваць на тэрыторыі паркаў, замкаў.

Яшчэ ёсць праграмы абмену «Моладзь у дзеянні». Яны праводзяцца па розных тэматычных кірунках — экалогіі, камунікацыі... Наша моладзь толькі за апошні год прыняла ўдзел у семінарах і праграмах абмену на тэрыторыі Грузіі, Азербайджана, Арменіі, Мальты, Італіі, Іспаніі, Латвіі, Украіны і іншых краін.

Натуральна, ні адна праграма не можа ахапіць усіх ахвотных, таму што такіх шмат. У нас ёсць некалькі крытэрыяў для адбору. Галоўныя — членства ў арганізацыі, веданне замежнай мовы, матывацыя і ўклад у рух клубаў ЮНЕСКА.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

Незвычайны практыкум

ХУЛІГАНІЦЬ... ЭКАЛАГІЧНА!

У Мінску прайшоў дзіцячы экалагічны фестываль творчасці і развіцця «Зялёны ўік-энд»

«Менш тэорыі, больш практыкі» — пад такім дэвізам арганізатары стварылі ў памяшканні галерэі «У» экалагічныя майстэрні для самых маленькіх. Галерэя стала пляцоўкай і адначасова экалабараторыяй для многіх цікавых праектаў. Штогадзінны арганізатары — экалагі і мастакі арганізацыі «Экадом» — прапаноўвалі новую цікавінку.

ГРАФІЦІ З МОХУ І КЛУБНІЦЫ Ў ГАРШКУ

Актывісты кампаніі ў абарону беларускіх балот Канстанцін Чыкалаў і Вольга Каскевіч правялі майстар-клас па стварэнні графіці з... балотнага моху. Такага яшчэ не рабілі ніколі, і дзятва хутка перакінулася да «балотных багоў». Экалагі прапанаваў фарбу з моху — у міксеры ўзбілі кефір, цукар і ўласна мох — гэтакі «зялёны катэіль». Ад «балотных графіцістаў» не стала адбою. Прыродную фарбу дзеці наносілі на трафарэты з беларускім арнаментам. Вынік, як аказалася, можна будзе заўважыць толькі праз месяц: мох вырасце, і на дошчачцы з'явіцца пухнаты малюнак.

Спецыяліст па пермакультуры Надзея КУЛЯШОВА з маленькімі садаводамі.

Для гэтага яго трэба перыядычна апырскваць. У такой нестандартнай форме Канстанцін і Вольга пастараліся данесці дзецям думку пра важнасць балота як экасістэмы. Тым часам за суседнім сталікам Надзея Куляшова, спецыяліст па пермакультуры, вучыла дзятву правільна высаджваць клубніцы. Найперш дзеці намалювалі алга-

рытм росту здаровай расліны: адказ за адказам, яны высветлілі, што патрэбна дастатковая колькасць глебы, вады, сонца і прасторы. «Як агароднікі вызначаюць, ці дастаткова вады? — пытаецца Надзея і тут жа падказвае: — Бяром зямлю ў кулачок і сціскаем — калі вада не цячэ, а зямля ўтварае камячок — значыць, усё добра». Кожны атры-

маў па пластыкавай бутэльцы, якая стала гаршком, і праца закіпела. Спачатку дрэнаж, пасля зямля і затым ужо — расада клубніц! Дзеці з задавальненнем корпаліся ў зямлі і акуратна высаджвалі свае расліны: кожнаму ж хочацца сабраць ураджай з падаконніка! Задаволенымі засталіся і бацькі: цяпер у сям'і ёсць свой «спецыяліст» па клубніцах.

КРАНАЦЬ І КАШТАВАЦЬ НА СМАК

Сафія Садоўская, адна з арганізатараў дзіцячага экалагічнага фестывалю, прадстаўнік арганізацыі «Экадом» і па сумяшчальніцтве маладая мама, падсумавала: — Фестываль «Зялёны ўік-энд» мы праводзім ужо трэці год і ставім перад сабой задачу: даваць экалагічныя веды ў вясёлай, прыемнай і зразумелай для дзяцей форме. У школе, вядома, дзецям распавядаюць пра экалогію, але ў асноўным — толькі тэарэтычна. Тыя ж школьныя конкурсы плакатаў «Беражыце прыроду» — гэта абстрактная рэч для малых. Ім трэба разумець, а яшчэ лепш — адчуваць, кранаць, нюхаць, бачыць на свае вочы.

Робім паштоўкі з макулатуры — гэта таксама мае свой падтэкст. Даволі часта мы выкідаем рэчы, замест таго, каб знайсці ім іншае прымяненне, даць другое жыццё. Мы хочам даць падказку — арыгінальны падарунак можна зрабіць сваімі рукамі. Маскі з кардону — гэта гісторыя пра тое, як можна выкарыстаць каробку з пад тэлевізара, напрыклад. Што яшчэ? Малым прыйшліся даспадобы «экабомбы» — сумеснасення, гліны, зямлі і вады. Дзеці кінуліся ў гэтую грязь з вялікім задавальненнем — хуліганіць можна экалагічна! Такую «бомбу» можна пакінуць у любой клумбе, а праз нейкі час яна прарасце. У сваю чаргу, фестываль выступае і дапаможнікам для бацькоў. Дарослым цяжка змяніць свае прычынцы, а ў дзіцяці яны пакуль што толькі фарміруюцца. І калі малыя разумеюць, што эканоміць святло — добра, яны пачынаюць сістэмна ўплываць і на бацькоў, чаго мы і дабіваемся. Наш фестываль — крок да нялёгкай мэты, бо мы хочам вырасці пакаленне людзей, якія будуць думаць пра экалогію і клапаціцца пра яе.

Кацярына РАДЗЮК.

Са свету па «капейцы»...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Наведнікі «Аўтасвету» займаюцца ўсім, што звязана з тэхнікай. Яны вучацца кіраваць матацыкламі, рамантаваць машыны, удзельнічаюць у выставах і спаборніцтвах па мотаспорце (напрыклад, па фігурным ваджэнні матацыкла), адпраўляюцца ў «паходы» на матацыклах. Уладзімір Адамавіч падтрымлівае энтузіязм і цікавасць дзяцей, прычым неабавязкова звязаныя з тэхнікай.

— З прапановай аб адкрыцці такога цэнтра я звярнуўся да адміністрацыі школы, калі зразумеў, што высковай моладзі банальна няма чым сябе заняць, — прыгадвае Уладзімір Адамавіч. — Акрамя таго, мне заўжды здавалася, што адной з асноўных якасцяў нашага народа быў калектывізм, які сёння чамусьці пачаў знікаць. Вырашэнне дзвюх праблем бачылася мне ў адкрыцці цэнтра. У 2001 годзе мае планы ажыццявіліся. З таго часу праз «Аўтасвет» прайшло шмат маладых людзей. Некаторыя з іх звязалі сваё жыццё з тэхнікай.

НАВЕДНІК «Аўтасвету» Дзяніс КАВАЦКІ, вучань вельмага класа, пацвярджае словы педагога. У цэнтры ён займаецца ўжо два гады і цвёрда вырашыў паступаць у Мінскі каледж чыгуначнага транспарту.

Галоўнае, што прыцягвае юнакоў у цэнтр, — магчымасць самім папрацаваць з тэхнікай. Прычым не толькі адрамантаваць і «пакатацца», але і зрабіць нешта сваё. У гаражы «Аўтасвету» стаіць сабраны вучнямі «багі» — самаробная чатырохколавая каляска, падобная на карт. Каля яе адзін з найкаштоўнейшых экспанатаў аўтакалекцыі Уладзіміра Пратасені, ГАЗ-011 — ваенны аўтамабіль-амфібія, які быў створаны на пачатку 50-х гадоў мінулага стагоддзя. Па меркаванні Уладзіміра Адамавіча, такіх машын у

свеце засталася не больш за пяць. Адна з іх — у Казловічах. Дагледам каштоўнага экспаната займаюцца, безумоўна, наведвальнікі «Аўтасвету».

На дзіва, рэстаўратару хапае часу і на сям'ю: Уладзімір Адамавіч выхоўвае дваіх дзяцей.

АЎТАМАЙСТЭРНЯ спадарына Пратасені знаходзіцца на участку, які належаў яго бацькам. Яе будынак Уладзімір Адамавіч узвёў сваімі рукамі, таму можна сказаць, што выключна веданнем тэхнікі ён не абмяжоўваецца. У час нашчага прыезду тут рамантаваўся сучасны аўтамабіль. Затое вакол майстэрні былі «раскіданы» самыя розныя рарытэты савецкай і не толькі аўтапрамысловасці. У вочы адразу кінуўся знакаміты «козлік» (ГАЗ-69). Машына знаходзіцца ў рабочым стане і выкарыстоўваецца ў якасці «трактара». Калі трэба нешта хутка перацягнуць ці перавезці — на дапамогу прыходзіць «козлік».

Непадалёк — незвычайная «капейка», або ВАЗ-2101. Незвычайная яна не толькі тым, што знаходзіцца ў выдатным стане, але і тым, як да яе рэстаўрацыі паставіўся майстар. Гэтая машына будзе дакладнай копіяй аўтамабіляў, якія выкарыстоўваліся савецкай міліцыяй. Засталася толькі нанесці паверх жоўтай фарбы сінюю, усталяваць «мігалку» і паставіць аўтамабіль на ўлік.

Пад павецю чакаюць свайго часу іншыя аўтамабілі. Сярод іх, напрыклад, ГАЗ-22 (фактычна, копія вельмі распаўсюджанай ГАЗ-21 «Волга», але ў гэтай мадэлі кузаў тыпу «універсал»). Да рэстаўрацыі машыны яшчэ не прыступалі, але, па задумцы Уладзіміра Адамавіча, з яе атрымаецца карэта хуткай медыцынскай дапамогі (часцей за ўсё ГАЗ-22 у СССР выкарыстоўваўся менавіта ў такой ролі).

Ёсць тут і нямецкія «Фольксвагены» ды «Опелі», нават кабрыялет 1930-х гадоў, але да іх чарга пакуль што не дайшла. Машыны дастаюцца рэстаўратару цяжка: многія з іх ён у апошні момант літаральна

ратаваў ад саміх гаспадароў, якія збіраліся аддаць рарытэты «на злом» або проста знішчыць для забавы (часта — дзецімі падлеткамі). Рэдкі з такіх экспанатаў даехаў да Казловічаў «сваім ходам»: большасць машын знаходзіцца ў крытымным стане. Усё кардынальным чынам змяняецца пасля таго, як машыне надае ўвагу спадар Пратасеня.

ПА словах Уладзіміра Адамавіча, на поўную рэстаўрацыю аднаго аўтамабіля трэба ад трох да пяці гадоў. Пры гэтым даводзіцца набываць некалькі «донараў» — такіх жа машын у любым стане для разбору на запчасткі. На выхадзе атрымаецца фактычна новы аўтамабіль — як знешне, так і пад капотам. Да некаторых з іх рэстаўратар знайшоў нават арыгінальныя дапаможнікі па эксплуатацыі. Сёння майстар мае ў калекцыі 10 гатовых аўтамабіляў.

Напэўна, найбольш цікавыя экспанаты знаходзяцца ў гаражы ў іншай частцы Казловічаў. Напрыклад, аўтамабіль пад назвай СМЗ, які ў народзе называлі «інвалідкай», або «маргуноўкай». Першае

Галоўнае, што прыцягвае юнакоў у цэнтр, — магчымасць самім папрацаваць з тэхнікай. Прычым не толькі адрамантаваць і «пакатацца», але і зрабіць нешта сваё. У гаражы «Аўтасвету» стаіць сабраны вучнямі «багі» — самаробная чатырохколавая каляска, падобная на карт.

«прозвішча» машына атрымала за сваю спецыфікацыю: гэты аўтамабіль пераважна атрымлівалі інваліды Вялікай Айчыннай вайны. Другое сваё «народнае імя» СМЗ заслужыў паля выхаду на экраны кінакамедыі Леаніда Гайдая «Аперацыя «Ы» і іншыя прыгоды Шурыка» — менавіта на ёй перасоўваліся Трус, Балбес і Бывалы. Па прозвішчы акцёра, Яўгена Маргунова, які сыграў ролю апошняга з тройкі, СМЗ і стаў «маргуноўкай».

Каля адноўленага «козліка».

Зусім побач — іншы аўтамабіль пасляваенных гадоў, ГАЗ М-20 «Перамога». З гэтым аўтамабілем звязана іншая знакамітая гісторыя. Быццам бы на этапе праекціроўкі да канструктараў з візітам прыехаў Іосіф Сталін. Генсек пахваліў працу інжынераў, а пасля спытаў пра назву будучага «флагмана» савецкага аўтапрама. ГАЗ М-20 планавалі назваць «Радзімай», на што Сталін, прыплюшчыўшы вочы, сказаў: «Ну, і па чым

мадыфікацыі. Машына таксама «засвяцілася» ў культурным кіно: гэта фільмы «Сцеражыся аўтамабіля» (менавіта ГАЗ-21 быў любімай здабычай «добрага злодзея» Юрыя Дзятчкіна) і «Брыльянтавая рука» (у якасці падробленага міліцэйскага таксі).

ТУТ трэба заўважыць, што Уладзімір Адамавіч з'яўляецца прыхільнікам не самага звычайнага паказу экспанатаў. Замест традыцыйнай для тэхнічных выстаў шылдчы з указаннем назвы мадэлі і яе характарыстык, майстар спрабуе перадаць атмасферу, «аўру» кожнай машыны. Напрыклад, пад капотам СМЗ схаваны дакладныя копіі шлема і цюбецэйкі, якія героі Нікуліна і Маргунова насілі ў іншым фільме Гайдая — «Каўказская палонніца». Гэтыя атрыбуты разам з копіямі касцюмаў апрачаюць на сябе навуцэнцы цэнтра «Аўтасвет», калі машына выстаўляецца на паказ. Побач з ваеннымі аўтамабілямі звычайна стаяць падлеткі ў савецкай вайскавай форме, трымаючы ў руках муляжы зброі адпаведнага часу.

Насамрэч, у майстэрнях Уладзіміра Адамавіча знаходзіцца дзсяткі неверагодна цікавых сваёй гісторыяй экспанатаў. Фестываль гэта не толькі аўтамабілі, а яшчэ і ма-

тацыклы, і веласіпеды, і нават рухавікі. З апошніх рэстаўратар плануе зрабіць асобную калекцыю, бо некаторыя экспанаты прэтэндуюць на званне сапраўднага «экслюзіву». Як, напрыклад, рухавік, што працуе на сырой нафце.

Што датычыцца лёсу сваіх экспанатаў, спадар Пратасеня зазначае, што быў бы гатовы прадаць іх якому-небудзь з музеяў, але такіх прапаноў да яго не паступала: — Праблема не ў грошах. Мне самому прыкра, што экспанаты прастойваюць без справы. Я з радасцю бясплатна прадаць бы свае машыны музейшчыкам на пэўны час, калі б мне маглі гарантаваць, што гэта будзе паўнаважныя экспанаты, якім не змогуць нашкодзіць. На некаторых выставах па тэхніцы лязяць з нагамі, спрабуюць нешта пакруціць ці ўзяць дэталі на памяць...

На жаль, такія людзі, як Уладзімір Пратасеня, на вёсцы, хутчэй, выключэнне з правілаў. Казловічам пашанцавала: тут ёсць свой апантаны чалавек, які не толькі зарабляе аўтарытэт для вёскі і ўсяго раёна, але і выхоўвае маладое пакаленне.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Надзеі БУЖАН.
Мінск — Слуцкі раён — Мінск.

САПРАЎДНЫЯ МУЖЧЫНЫ ПРАЦЫ НЕ БАЯЦА

Хто такі Андрэй Кірыленка, ведае ў нашай вёсцы Пірэвічы кожны. Гэта хлопец, які ў мінулым сезоне заняў другое месца ў рэспубліканскім спаборніцтве на жніве сярод моладзі.

Другое месца! Вось гэта хватка! І дасягнуў ён такіх поспехаў, працуючы на пару з малодшым братам Дзмітрыем. На рэспубліканскіх «Дажынках», якія праходзілі ў Жлобіне, міністр сельскай гаспадаркі і харчавання ўручыў ім ганаровыя дыпламы, грашовыя прэміі і падарункі. Некалькі крокаў не хапіла нашым хлопцам да першага месца — і іх бы віншаваў сам Прэзідэнт.

Гэта сапраўды таленавіты дызайнер і рознабаковая асоба — Наталля Кастрама-Андраюк. Нарадзілася ў Рэчыцы, тут жа скончыла школу. Пасля наступіла ў ГДУ імя Ф. Скарыны на гістарычны факультэт.

Талант пачаў праяўляцца яшчэ ў дзяцінстве: Наталля шыла сваім льялькам сукенкі, а пасталеўшы, употаікі стала перапрабляць вопратку старэйшай сястры. Падчас вучобы ва ўніверсітэце Наталля Кастрама была ўдзельніцай розных конкурсаў маладых дызайнераў, але лёс не спяшаўся падараваць ёй перамогу. Тым не менш працавітасць, талент і ўпартаць дапамаглі дасягнуць пастаўленых мэт. Наталля Дзмітрыеўна становілася лаўрэатам такіх конкурсаў, як «Млын моды», «Дзікавата», «Мамант», «New Names BFW» і многіх іншых. Але яна вырашыла не спыняцца на гэтым: стварыла свой дзіцячы гурток «Школа моды» (па адукацыі з'яўляецца педагогам). Гэтага таксама аказалася недастаткова, і Наталля Дзмітрыеўна стварыла сваю ўласную адукацыйную праграму. Гэтая праграма ўзнагароджана дыпламам I ступені ў намінацыі «Лепшая адукацыйная праграма па кірунку «Мода і дызайн» на конкурсе адукацыйных праграм устаноў дадатковай адукацыі. І гэта далёка не поўны пералік усіх яе ўзнагарод... Ды і колькі яшчэ будзе атрымана! Але, як усім вядома, самае галоўнае для кожнай жанчыны — гэта стаць добрай гаспадыняй, каханай жонкай і самай лепшай мамай. Наталля Дзмітрыеўна па праве можа паставіць тлустую «птушачку» насупраць кожнага пункта. А як усё гэта сумясціць і дамагчыся поспеху, мы і паспрабуем выдатнага і таленавітага чалавека.

— Наталля Дзмітрыеўна, у кожнага дызайнера ёсць свой непаўторны стыль. А што паўплывала на фарміраванне вашага?

ПРА АЎТАРАЎ

Адна з аўтараў — Вольга — з захапленнем займаецца ў гераіні матэрыялу, штогод удзельнічае ў модных праектах і паказах. Таксама займаецца ў гуртку «Юны карэспандэнт». Сёлета перамагла на абласной алімпіядзе па грамадазнаўстве. Удзельнічала ў раённых навуковых чытаннях «Залатыя россыпы»: праца заняла ганаровае другое месца.

Ганна паспяхова скончыла Рэчыцкую дзяржаўную школу мастацтваў па класе харэаграфіі. Дзяўчына сумяшчае танцы з заняткамі па плаванні. Доўгі час з'яўляецца капітанам гімназічнай каманды ў інтэлектуальнай гульні «Што? Дзе? Калі?». Яна — прызёр абласной алімпіяды па рускай мове.

Абедзве 16-гадовыя аўтаркі праяўляюць вялікую цікаўнасць да вывучэння замежных моў, вельмі любяць падарожнічаць.

— А што датычыцца нашых будучых прафесій, дык для нас пытанне пакуль застаецца адкрытым. Лічым, што самае галоўнае ў жыцці — быць добрым чалавекам. Таму кожны дзень для нас — гэта яшчэ адзін шанец змяніць сваё жыццё да лепшага, — гавораць дзяўчаты.

Такая хвалюючая падзея была ўжо ў жыцці Андрэя Кірыленкі. У 2010 годзе ён заняў першае месца ў рэспубліканскім спаборніцтве сярод моладзі і на выніковых «Дажынках» у Лідзе з рук Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі атрымаў ключы ад новенькага аўтамабіля. А яшчэ годам раней, у 2009-м, Андрэй падняўся на трэцюю прыступку і стаў удзельнікам рэспубліканскіх «Дажынак» у Кобрыне. Цікавая біяграфія, па якой можна вывучаць геаграфію. Складна атрымаўся, у рыфму. У гэтага юнака ўсё ў жыцці атрымлівалася складна. Закончыў школу, затым каледж, далей сельгасакадэмію, ажаніўся,

атрымаў кватэру, потым нарадзіўся сын. І ўсё гэта без адрыву ад роднай вёскі. «Дзе нарадзіўся, там і прыгадзіўся», — кажуць у народзе. Так яно і ёсць. Бацькі яго ўсё жыццё працавалі і цяпер працуюць у гаспадарцы. Цяжкую вясковую працу бачыў Андрэй з маленства. Але іншай дарогі сабе не выбраў. Кожны сезон ён садзіцца за руль камбайна і ад цямна да цямна, ад пачатку жніва і да таго часу, пакуль у полі не будзе абмалочаны апошні колас, не пакідае штурвал свайго сухапутнага карабля. Нельга не сказаць і пра яго брата Дзмітрыя. Дзіма таксама заканчвае навучанне ў сельгасакадэміі і мяркую застацца тут, у вёсцы.

Прыемна і хвалююча было назіраць за тым, як на такой высокай сцэне ўзнагароджвалі нашых вясцоўцаў. З пяці юнакоў — тры з нашай гаспадаркі, КСУП «Пірэвічы». Так, тры. Акрамя братаў Кірыленкаў, яшчэ адзін наш юнак заслужыў павагі. Гэта вадзіцель Павел Буракоў, які таксама ўжо не першы раз перамагае на жніве. Вось такія ў нас хлопцы. Не лынды б'юць, а працуюць. Самааддана, прафесійна. На вынік. І ён не прымусяць сябе чакаць.

Зразумела, што не ўсе ў нашай вёсцы такія. Маладосць даецца чалавеку адзін раз, і кожны мае права жыць так, як яму хочацца. Але гэтыя юнакі жывуць так, каб не сорамна

ПРА АЎТАРА

З ранняга дзяцінства Дзмітрыя выхоўвае бабуля. У вольны ад вучобы час хлопец дапамагае ёй па гаспадарцы.

— Зрэдку выбіраюся на рыбалку на мясцовае возера, — кажа пра свае захапленні 16-гадовы аўтар. — Па магчымасці, чытаю творы беларускіх аўтараў — Якуба Коласа, Уладзіміра Караткевіча, Івана Шамякіна і іншых. Актыўна ўдзельнічаю ва ўсіх школьных мерапрыемствах, сябраю з усімі аднакласнікамі.

Па прызнанні Дзімы, ён любіць гучанне роднай мовы. У будучым мяркую стаць настаўнікам беларускай мовы і літаратуры.

было глянуць вясцоўцам у вочы, каб радаваць поспехамі сваіх блізкіх і проста самому радавацца жыццю.

Дзмітрый КІАРЭСКУ, вучань 9 класа Пірэвіцкай СШ Жлобінскага раёна.

КАБ РАЛЕТ З РЫНКУ НЕ ДЫКТАВАЎ МОДУ

«Чаму вы ў штанах? Вясна, цёпла, сонейка свеціць! Надзеньце спаднічкі! Гэта ж так прыгожа!». А яны мне: «Не. Мы не хочам. Гэта ж так нязручна!». Сёння дзяўчынкі ператварылі ў нейкіх істот незразумелага полу. Хацелася б ім надаць трохі жаночасці. Не сексуальнасці, а менавіта жаночасці! Не бльгайце! А што датычыцца хлопчыкаў, то гэта асобная размова. Многія ходзяць па горадзе ў спартыўных штанах з выцягнутымі каленкамі, у стапаным абутку і г. д. У гэтым я не бачу нічога прыгожага.

— А хто дыктуе гэтую моду?

— Ралет № 52! (Смяецца). Рынак. Усё залежыць ад дастатку сям'і. Калі ў вас ёсць грошы, вы можаце купіць сабе прыгожыя рэчы. А астатнія проста ідуць на рынак і купляюць тое, што там прапануюць. Вельмі шкада, што ў нас няма крам, у якіх дызайнеры

І вось яшчэ што. На конкурсах вельмі шмат таленавітых людзей, і, каб вылучыцца з усіх, павінна прысутнічаць удача. Часта бывае, што на конкурсе бачу добрую калекцыю, але на яе ніхто не звяртае ўвагі. І не таму, што дызайнер не таленавіты, а проста таму, што яшчэ не прыйшоў час для яго калекцыі.

— А чужое меркаванне шмат значыць для вас?

— Так, вельмі. Мне заўсёды цікава чужое меркаванне, нават негатыўнае. Бо ўсе людзі розныя, і немагчыма ўсім падабацца. Калі заўсёды думаць, што ты ідэальны, то так нічога не атрымаецца.

— Чого не хапае беларускім дызайнерам, каб заняць першыя пазіцыі на сусветным рынку?

— Фінансаў! Модная індустрыя — гэта яшчэ вельмі маладая сфера. І нават калі дызайнер вельмі таленавіты, ён удзельнічае ў разнастайных конкурсах толькі ў межах нашай краіны. А для прасоўвання яго на сусветным рынку патрэбны інвестыцы, гэта значыць, усё ўпіраецца ў грошы.

— Вы добрая жонка, маці двух дзяцей і пры гэтым паспяхова дызайнер. Як у вас атрымліваецца гэта ўсё сумясціць?

— Да выхавання дзяцей і зносін з мужам я таксама падыходжу творча. Але ўсё роўна ў мяне вельмі часта не хапае часу. На маю думку, мастак павінен быць без сям'і. Калі прыдумляеш калекцыю, то абдзяляеш блізкіх увагай. Што, я лічу, вельмі дрэнна. А можа, і добра! Яны цябе больш пачынаюць любіць і шанаваць (смяецца).

— Вы бачыце, як апрацаецца маладое пакаленне. Што б вы маглі ім параіць? Ад якіх памылак перасцерагчы?

— Мне не падабаецца ў моладзі тое, што яна ўсё спрачае. Напрыклад, цяпер дзяўчынкі ходзяць у школу ў штанах. Я ў іх пытаюся:

маглі б прадаваць сваю вопратку. У вялікіх гарадах папулярна гэта пачынае развівацца, але ў нас пакуль няма.

— Што б вы маглі пажадаць чытачам?

— Я хачу пажадаць ім, каб яны больш сачылі за сваёй знешнасцю і тым самым радавалі навакольных. Асабліва гэта датычыцца жаночай паловы насельніцтва. Калі ты пайшоў у краму па хлеб, то ўсё ж такі пантофлі варта пакінуць дома.

На здымках: работы дызайнера.

Вольга БЯНЧУК, Ганна КАЗАМЕЛЬ, вучаніцы 10 класа Рэчыцкай раённай гімназіі.

ПРА ЧАРАЎНІЦУ, ШТО ВЫКОНВАЕ ЖАДАННІ

(прывесчана Марыі Анатоляеўне Немавай)

**Многія не вераць у магію, але я магу іх лёгка пераканаць у адваротным!
Я сапраўды ведаю адну чараўніцу,
якая выконвае жаданні!**

А пазнаёмілася я з гэтым чалавекам так. У звычайны будны дзень у нашай школе дзевятыя класы сабраліся ў актавай зале для ўступлення ў БРСМ. На сцэну выйшла маладая дзяўчына... прыкладна 20 гадоў, невялікага росту, з кучаравымі валасамі і прыгожай усмешкай. Спачатку яна канчаткова пераканала мяне і маіх аднагодкаў уступіць у гэтую арганізацыю. Пасля прапанавала запісацца на факультатывы, якія будуць праходзіць кожную суботу. Гэта журналістыка, асновы сцэнічнага маўлення і тэатральнае майстэрства. І раптам я зразумела: гэта мой шанец пазнаёміцца з ёю бліжэй. Я прапанавала сяброўкам запісацца на факультатывы, і ўжо ў суботу мы прыйшлі на першы занятак. Марыя Немава сустрэла нас вельмі прыветліва і добразычліва. Мне здалася, што я ведаю гэтую дзяўчыну ўсё жыццё, я адчувала сябе ўтульна побач з ёй. Яна расказала нам аб тым, што мы будзем рабіць на занятках і што нам для гэтага спатрэбіцца. Таксама я даведлася больш і пра яе. Аказалася, што гэта выпускніца нашай школы, актывістка, скончыла БГПУ імя М. Танка, вучылася на факультэце псіхалогіі і цяпер працуе ў БРСМ. Я слухала з захапленнем. У той дзень зарадзілася добрым настроем і пазітыўнай энергіяй на ўвесь тыдзень. І так потым было заўжды.

Яна дазволіла нам не прыходзіць на заняткі, калі ў нас няма настрою, але з кожным разам вучняў прыходзіла ўсё больш і больш! Усе з нецярплівацю чакалі наступнай сустрэчы з чараўніцай і вельмі хваляваліся, калі заняткаў не было па якіх-небудзь прычынах. З кожным днём яна здзіўляла нас усё больш. Нам

ПРА АЎТАРА

— Я творчая, энергічная і вясёлая дзяўчынка, менавіта такой мяне ўсе і ведаюць! За якую б справу ні ўзялася, усё атрымаецца на «выдатна»! — задзірыста прадставілася нам чарговая 14-гадовая аўтарка.

Віка займаецца спортам, удзельнічае ў алімпіядзе па беларускай мове і ў розных літаратурных конкурсах. Чытае пераважна замежную літаратуру (калі мы тэлефанавалі, настольнай кнігай у дзяўчыны быў Рэмарк — «На Заходнім фронце без перамен»).

З пачатку года Вікторыя пачала наведваць клуб «Юны журналіст» Мазырскага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі. Яна кажа, што гэта вельмі цікава — даведвацца пра нешта новае і дзіліцца гэтым. Віка марыць у будучыні стаць паспяховай журналісткай, таму мэтанакіравана ідзе да ажыццяўлення гэтай мары.

БРАТЭРСТВА ГОНАРУ І МІЛАСЭРНАСЦІ

Кожны падлетак павінен быць гатовы ў будучыні абараняць сябе, сваіх родных, сваю Радзіму. Для гэтага трэба валодаць прафесійнымі ведамі, умениямі, мець неабходныя маральныя якасці. Сімвалічна, што напярэдадні 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у СШ № 38 г. Гродна пачаў працаваць праваслаўны ваенна-патрыятычны клуб «Братэрства». Пра мэты стварэння аб'яднання, урачыстую прысягу і першыя дасягненні — наша гутарка з кіраўніком клуба, начальнікам аддзела ваеннай контрразведкі Паўночнага флоту, членам савета ветэранаў органаў КДБ Юрыем Рыгоровічам ТАРГАСОВЫМ.

— Хто ініцыяваў стварэнне клуба? Якая мэта «Братэрства»?

— Гродзенскі гарадскі саюз ваенных маракоў, членам якога я з'яўляюся, з запрашэннем Гродзенскай праваслаўнай епархіі вырашыў адрадыць традыцыю шэфства над школьнікамі, каб адцягнуць дзяцей ад вуліцы, ад прыхільнасці да шкодных звычак.

Асноўная мэта клуба — аб'яднанне падлеткаў для маральнага і патрыятычнага выхавання. На нашых занятках мы імкнемся прывіваць маладому пакаленню традыцыі бескарыслівага служэння Айчыне, пачуццё гонару за тых, хто абараняў нашу Радзіму ў гады Вялікай Айчыннай вайны і ўдзельнічае ў баявых дзеяннях сёння. Наш

клуб арыентаваны і на прафесійнае самавызначэнне падлеткаў, якія будуць праходзіць тэрміновую службу ў войску альбо захочуць звязаць сваё жыццё са службай у самых прэстыжных родах войскаў.

— Як праходзіў адбор падлеткаў?

— Гэта наш першы вопыт, таму мы прымалі ўсіх ахвотных ад 13 да 17 гадоў з дазволу бацькоў і з улікам стану здароўя. На момант адкрыцця клуба ў яго запісалася 76 чалавек. Затым некаторыя хлопцы не вытрымалі нагрузак і пакінулі заняткі. Сёння ў клуб уваходзяць больш за 30 школьнікаў рознага ўзросту.

— Чым канкрэтна яны займаюцца ў клубе?

здавалася, што вось гэта — самы лепшы занятак, які толькі можна прыдумаць, але яна заўсёды прыдумляла нешта больш цікавае і вясёлае.

У канцы мінулага лета я вызначылася са сваёй прафесіяй. Я марыла працаваць на радыё і весці праграму на беларускай мове. І дзякуючы гэтаму чалавеку ўжо праз некалькі месяцаў сядзела ў радыёстудыі і запісвала сваю першую праграму. Я нават і падумаць не магла, што мая мара здзейсніцца так хутка!

...1 снежня праходзіў міжнародны "Дзень супраць СНІДу". Марыя Анатоляеўна папрасіла мяне і некалькіх маіх сяброў дапамагчы ёй. Мы павінны былі сустрэкаць людзей у калідоры, прапаноўваць ім загадаць жаданне і задзьмуць свечку. Далей іх чакаў канцэрт. Мы з сяброўкай зацікавіліся і вырашылі застацца і паслухаць. Паколькі мы былі ўдзельніцамі мерапрыемства, нам было дазволена знаходзіцца за кулісамі. Там мы і пазнаёміліся з музыкантамі, з якімі потым пасябравалі. Мы нібы апынуліся на сапраўдным рок-канцэрце. І ўсё дзякуючы нашай чараўніцы.

Калі мне патрэбна была дапамога, я тэлефанавала ёй, і яна падтрымлівала мяне, давала парады і мне адразу ж становілася лягчэй.

Гэты чалавек паказаў мне, што трэба толькі зразумець, чаго ты сапраўды хочаш, і ісці да сваёй мэты — і тады ўсё ў цябе атрымаецца.

Збылася і яе мара. Яна пераехала ў сталіцу. Пры гэтай думцы мне становіцца сумна. Але разам з тым я вельмі рада за яе.

Маша, вялікі дзякуй табе! Я заўсёды буду памятаць твае парады, павучанні і незабыўныя хвіліны радасці, якія ты падарыла нам.

Вікторыя КУПРАЦЭВІЧ,
вучаніца 9 класа СШ № 14 г. Мазыра.

ЗМАГАЛІСЯ БЕЗ СТРЭЛАЎ...

Паміж вёскамі Вялікая Раёўка (маёй роднай) і Руднае стаіць помнік — напамін пра тое, што 70 гадоў таму на гэтым месцы партызаны разграмілі атрад нямецка-фашысцкіх карнікаў

У нашай сям'і таксама былі ахвяры Вялікай Айчыннай вайны. Майго прадзеда Канстанціна Іванавіча Дзэйку, які падабраў параненага партызана Страмілава, арыштавалі. Спачатку яго пасадзілі ў Капыльскую турму, затым перавялі ў Слуцкую, дзе павесілі за сувязь з партызанамі ў 1942 годзе.

З вуснаў дзядоў, прадзедаў, ветэранаў можна пачуць неверагодныя гісторыі. Адна з іх датычыцца гібелі 19-гадовай Лоры Жылінай...

Лора не хадзіла ў разведку, на баявыя заданні. На першы погляд яна не зрабіла нічога героічнага. Проста яна здолела прамаўчаць аб тым, дзе знаходзіцца яе муж. Яшчэ яна рыхтавалася стаць маці. Аднойчы ранаіцай пачуліся вінтавыя стрэлы і аўтаматныя чэргі. Лора не паспела выскачыць на вуліцу, як сутыкнулася з паліцамі. Першым крочэй Корзун, якога дзяўчына ведала з дзяцінства — разам выступалі ў мастацкай самадзейнасці ў Цімкавічах. Той таксама пазнаў Лору і, падумаўшы, што яна ідзе ў лес, загадаў вярнуцца назад у хату. Там сказаў сабраць сякі-такі клуначак. На просьбы маці не чапаць дачку ніхто не звяртаў увагі...

Лора трапіла ў капільскую турму, дзе яе жорстка катавалі, але, нягледзячы на гэта, яна не здалася, засталася вернай свайму мужу, не выдала яго. Пасля яе перавялі ў Слуцк. Там доўга не трымалі — з таблічкамі на грудзях, дзе было напісана: «Я дапамагаў партызанам», зняволеных павялі на шыбеніцу.

Далей падзеі на вачах відавочцаў разгортваліся, як у страшным сне. Скрынка, выбітая з-пад ног Лоры, адляцела ўбок, яе цела, слізганушы ўніз, выцягнулася... Добра было відаць, як яе вялікі живот, абцягнуты сукенкай, некалькі разоў ускалынуўся, і на зямлю ўпала малюсенькае цельца дзіцяці... Ад такога відовішча нават нямецкаму афіцэру стала не па сабе. Ён падышоў, дастаў пісталет і выстраліў... У той жа дзень павялі на расстрэл маці і цётку Лоры. Летам 1966 года астанкі загінулых у маі 1942 года былі перанесены на капільскія могілкі і ўрачыста перапахаваны.

ПРА АЎТАРА

— Мне 16 гадоў. Калі вучылася ў школе, марыла стаць харэографам. Але абставіны склаліся так, што цяпер вучуся на повара. Тым больш што гатаваць я люблю. Я не скарджуся на лёс, гэтая прафесія мне таксама падабаецца, і хто ведае, як складзецца мой далейшы шлях? Можна, мара майго дзяцінства здзейсніцца? — распавядае пра сябе Ганна.

Аўтарка захапляецца танцамі, вельмі любіць спяваць, нават спрабуе сама пісаць песні. А яшчэ выступае ў якасці мадэлі — дэманструе калекцыі рабочай вопраткі і адзення з беларускімі матывамі. Пасля каледжа хоча паступіць у школу мастацтваў на вакал. Увогуле, дзяўчыне падабаецца творчасць.

Я таксама даведлася, як у сакавіку 1944 года камандаванне брыгады імя Чапаева даручыла Міхаілу Аляксандравічу Федаровічу з вёскі Вялікая Раёўка і Васілю Аляксандравічу Шамуру з пасёлка Богараўшчына зрабіць сцяг.

Дастань чырвоную тканіну ў той час было вельмі цяжка. Але жонка Шамуры Надзея Прохараўна знайшла выйсце. Яна прапанавала сваю шаўковую белую хустку. Жанчына схадыла ў Клецк і вымяняла прадукты на чырвоную фарбу. Потым пафарбавала хустку і разам з дачкай з нітка зрабіла шнурочкі і махры. Усё рабілася ноччу, з вялікай асцярожнасцю. Герб і надпіс намалюваў мясцовы мастак-самавучка Мікалай Сільвестравіч Федаровіч. Дрэўка для сцяга вытачыў Емяльян Куземля з вёскі Куцаўшчына, а наканечнік зрабіў з гільзы снарада Фёдар Васільевіч Насевіч з вёскі Вялікая Раёўка. Калі сцяг быў гатовы, яго завезлі на падвордзе ў Вялешанскі лес і ўручылі камандаванню брыгады.

Нам, маладому пакаленню, нельга забываць тых, хто ахвяраваў жыццём дзеля Бацькаўшчыны, хто змагаўся за свабоду, за мірнае жыццё.

Ганна КАРНЕЙЧЫК,
навучэнка першага курса
Капыльскага дзяржаўнага
прафесійна-тэхнічнага каледжа.

— Юрый Рыгоровіч, што вы можаце распавесці аб дасягнутых выніках?

— За невялікі прамежак часу, што прайшоў, магу адзначыць станоўчыя тэндэнцыі ў авалодванні курсантамі навыкамі стральбы, някеспкія поспехі ў страйвай падрыхтоўцы, рукапашным баі. Ды і самі хлопцы сталі больш упэўненымі ў сабе, але ў той жа час стрыманымі ў эмоцыях. А цяпер курсанты праваслаўнага ваенна-патрыятычнага клуба «Братэрства» рыхтуюцца да правядзення ўрачыстых ваенна-патрыятычных акцый, прывесчаных 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

...Грамадзянска-патрыятычная гісторыя Гродзеншчыны шукае сваіх годных прадаўжальнікаў сярод юных жыхароў Прынямоння, аб'яднаных ідэяй бескарыслівага служэння Айчыне, братэрствам гонару і міласэрнасці. У яе летапіс можа быць упісана і ваша імя... Мы — такія, а вы?

Міхаіл СТАНКЕВІЧ,
вучань 10 класа СШ № 38
г. Гродна.

ПРА АЎТАРА

Гэта творчая праца — першая «праба п'яра» для 15-гадовага Міхаіла. У конкурсе ён вырашыў паўдзельнічаць па прапанове настаўніцы беларускай мовы і літаратуры. У вольны час любіць займацца спортам, слухаць музыку. А нядаўна стаў наведваць ваенна-патрыятычны клуб «Братэрства», каб навучыцца баявым адзіноборствам і быць здольным пастаяць за сябе і сваіх родных. У клубе Міхаіл камандуе ўзводам курсантаў ў званні сяржанта.

Пра кар'еру вайскоўца Міхаіл, праўда, не марыць. Па яго прызнанні, зараз думае над тым, каб стаць у будучыні аўтаслесарам-электрыкам. А яшчэ ў бліжэйшых планах — напісанне... кнігі фантастыкі.

12.06.2014 г.

Учреждение образования УНН 200166687
«Барановичский государственный университет»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ НА 2014 ГОД
в соответствии с контрольными цифрами приема для получения послевузовского образования за счет средств республиканского бюджета, установленные приказом ГКНТ Республики Беларусь от 30.05.2014 г. № 153 по специальности 05.02.07 «Технология и оборудование механической и физико-технической обработки» (Технические науки) в дневной форме получения образования (2 места).
Прием документов с 1 августа по 30 сентября 2014 года по адресу: г. Барановичи, ул. Войкова, 21, административный корпус № 2, каб. 206.
Справки по телефону: 8 0163 45 78 60
или на сайте университета www.barsu.by.

Учреждение образования
«Гродненский государственный университет имени Янки Купалы»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ И ДОКТОРАНТУРУ В 2014 ГОДУ
Прием в аспирантуру университета осуществляется за счет средств республиканского бюджета (количество мест указано в таблице) и на платной основе по следующим специальностям:

№ п/п	Научные направления / Специальности	Форма получения образования			
		Дневная		Заочная	
		бюджет	в том числе целевое место	бюджет	в том числе целевое место
Физико-математические науки					
1.	Вещественный, комплексный и функциональный анализ				
2.	Дифференциальные уравнения, динамические системы и оптимальное управление				
3.	Радиофизика				
4.	Оптика				
5.	Физика конденсированного состояния	1		1	
6.	Лазерная физика	2			
7.	Системный анализ, управление и обработка информации (промышленность)				
8.	Математическое моделирование, численные методы и комплексы программ				
Биологические науки					
9.	Биохимия				
10.	Биотехнология				
11.	Микробиология				
12.	Физиология				
Технические науки					
13.	Динамика, прочность машин, приборов и аппаратуры				
14.	Физика конденсированного состояния				
15.	Материаловедение (машиностроение)			2	
16.	Технология и переработка полимеров и композитов			2	1
Исторические науки					
17.	Отечественная история	2	2	1	
18.	Историография, источниковедение и методы исторического исследования	1			
19.	Теория и история культуры				
Экономические науки					
20.	Экономика и управление народным хозяйством (экономика и управление предприятиями, отраслями, комплексами)	1		1	1
21.	Математические и инструментальные методы экономики			1	
Философские науки					
22.	Социальная философия				
23.	Теория и история культуры				
Филологические науки					
24.	Белорусский язык				
25.	Русский язык				
26.	Литература народов стран зарубежья (польская литература)				
27.	Теория литературы. Текстология	2			
28.	Славянские языки				
29.	Теория языка				
30.	Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание				
Юридические науки					
31.	Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве				
32.	Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право	1			
33.	Земельное право; природоресурсное право; экологическое право; аграрное право	1			
34.	Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право				
35.	Уголовный процесс	2			
36.	Криминалистика; судебно-экспертная деятельность; оперативно-розыскная деятельность				
Педагогические науки					
37.	Общая педагогика, история педагогики и образования	1		1	
38.	Теория и методика обучения и воспитания (литература)				
39.	Теория и методика обучения и воспитания (физика)				
40.	Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры	1		1	
Психологические науки					
41.	Педагогическая психология				
42.	Психология развития. Акмеология	1			
Культурология					
43.	Теория и история культуры				

По указанным специальностям осуществляется прием в аспирантуру ГрГУ им. Я. Купалы на платной основе в дневной и заочной форме получения образования, а также для обучения в форме соискательства. Количество мест для получения послевузовского образования на платной основе ограничивается возможностью обеспечения лиц, поступающих в аспирантуру, научными руководителями.

Прием в докторантуру университета осуществляется по специальности «Оптика» на платной основе.

Прием документов в аспирантуру и докторантуру учреждения образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы» в 2014 году будет осуществляться с 1 августа по 30 сентября 2014 года в соответствии с Положением о подготовке научных работников высшей квалификации в Республике Беларусь, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 01.12.2012 № 561, иными актами законодательства Республики Беларусь.

По вопросам поступления обращаться по адресу:
г. Гродно, ул. Ожешко, 22, ауд. 401, тел.: 80152731927,
e-mail: www.postgraduate@grsu.by.

Учреждение образования
«Белорусский государственный экономический университет»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ И ДОКТОРАНТУРУ НА 2014 ГОД
по следующим отраслям наук и соответствующим специальностям за счет средств республиканского бюджета и на платной основе:

АСПИРАНТУРА*

	Дневная форма обучения	Заочная форма обучения	Соискательство
05.00.00 – Технические науки			
05.18.15 – технология и товароведение пищевых продуктов, продуктов функционального и специализированного назначения и общественного питания	—	—	2
05.19.08 – товароведение, экспертиза и безопасность непродовольственных товаров и сырьевых материалов	—	—	—
08.00.00 – Экономические науки			
08.00.01 – экономическая теория	—	—	—
08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством	9	2	—
08.00.10 – финансы, денежное обращение и кредит	2	3	1
08.00.12 – бухгалтерский учет, статистика	2	2	—
08.00.13 – математические и инструментальные методы экономики	1	1	—
08.00.14 – мировая экономика	3	—	—
12.00.00. – Юридические науки			
12.00.02 – конституционное право; конституционный процесс; муниципальное право	—	—	—
12.00.03 – гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право	2	—	—
12.00.05 – трудовое право, право социального обеспечения	—	—	—
12.00.14 – административное право, административный процесс	—	—	—
23.00.00 – Политические науки			
23.00.01 – теория и философия политики, история и методология политической науки	—	—	—
23.00.02 – политические институты, процессы и технологии	—	—	—
23.00.04 – политические проблемы международных отношений глобального и регионального развития	—	—	—

***Указано количество мест для обучения за счет средств республиканского бюджета**
Освоение образовательной программы в аспирантуре осуществляется в дневной форме — 3 года, в заочной форме — 4 года, в форме соискательства — до 5 лет. Поступающие в дневную и заочную аспирантуру должны сдать кандидатские экзамены и зачеты по общеобразовательным дисциплинам до поступления.

ДОКТОРАНТУРА*

	Дневная форма обучения	Соискательство
08.00.00 – Экономические науки		
08.00.01 – экономическая теория	—	1
08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством	3	1
08.00.10 – финансы, денежное обращение и кредит	1	1
08.00.12 – бухгалтерский учет, статистика	—	2
08.00.13 – математические и инструментальные методы экономики	—	—
08.00.14 – мировая экономика	—	—

***Указано количество мест для обучения за счет средств республиканского бюджета**
Освоение образовательной программы в докторантуре осуществляется в дневной форме — 3 года, в форме соискательства — до 5 лет.
Прием лиц для получения послевузовского образования осуществляется в порядке, определенном Положением о подготовке научных работников высшей квалификации в Республике Беларусь (Указ Президента Республики Беларусь № 561 от 01.12.2011).
Лица, поступающие в аспирантуру и докторантуру, предварительно проходят собеседование на профильных кафедрах.
Подготовка научных работников высшей квалификации осуществляется на договорной основе.
Зачисление в аспирантуру и докторантуру — 3 ноября 2014 года.
По вопросам поступления в аспирантуру и докторантуру БГЭУ обращаться: 220070, г. Минск, пр-т Партизанский, 26, учебный корпус 6, комн. 17
Тел.: (+375 17) 209-78-85
E-mail: aspirantura@bseu.by
Прием документов в аспирантуру и докторантуру с 1 августа по 30 сентября 2014 года.
Время работы приемной комиссии: с 9.00 до 12.30 и с 13.30 до 16.30.
Проезд: тролл. 3, 15, 16, 17, 34, 41, авт. 59, 79, 93 до ост. «Площадь Ванеева».

МЕДАЛІ ДЛЯ ВЫПУСКНІКОЎ
Перад пачаткам выпускных балаў у Магілёве адзначылі лепшых прадстаўнікоў моладзі.
Урачыстая музыка, мора кветак і ўсмешак — у Магілёўскім гарадскім Цэнтры культуры і вольнага часу ўшаноўвалі тых выпускнікоў школ і гімназій, якія дасягнулі высокіх вынікаў у вучэбнай, навуковай і творчай дзейнасці. Сярод іх 37 юнакоў і дзяўчат атрымалі з рук мэра горада Уладзіміра Цумарава і старшыні гарадскога Савета дэпутатаў Фёдара Міхеевіча залатыя медалі. Іх бацькам уручылі кветкі і падзячныя лісты.
Акрамя гэтага, былі адзначаны сярэбраныя медалісты, уладальнікі чырвоных дыпламаў і пераможцы заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды па вучэбных прадметах.
Дарэчы, сёлета «бывай» скажа школе 6361 выпускнік Магілёўшчыны. Яшчэ 10256 школьнікаў скончылі ў гэтым годзе 9 класаў. Хтосьці з іх таксама паспрабуе пачаць новае жыццё.
Нэлі ЗІГУЛЯ.

Частный институт управления и предпринимательства с 1 августа по 30 сентября 2014 г. объявляет набор в аспирантуру по специальности 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством». **Дополнительная информация по тел.: 263 38 26, +375 44 562 72 10, сайт: www.imb.by.** УНН 101244817

Учреждение образования
«Витебский государственный технологический университет»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ НА 2014 ГОД
в соответствии с контрольными цифрами приема для получения послевузовского образования за счет средств республиканского бюджета по следующим специальностям:

Шифр и наименование специальности	Всего	Аспирантура Из них по форме получения образования	
		Дневная	Заочная
1	2	3	4
05.02.13 – Машины, агрегаты и процессы (легкая промышленность)	1	1	-
05.19.02 – Технология и первичная обработка текстильных материалов и сырья	6	3	3
Всего	7	4	3

Также осуществляется прием в аспирантуру и докторантуру за счет средств юридических и физических лиц.
Документы для поступления принимаются с 01 августа по 30 сентября 2014 года.
Полную информацию можно получить по адресу: 210035, г. Витебск, Московский пр., 72, аспирантура, тел. 8 (0212) 47 76 45.
Подробности на сайте: www.vstu.vitebsk.by. УНН 300031282

УО «Витебская ордена «Знак Почета» государственная академия ветеринарной медицины»
ОБЪЯВЛЯЕТ КОНКУРС В АСПИРАНТУРУ И МАГИСТРАТУРУ НА БЮДЖЕТНУЮ И ПЛАТНУЮ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ НА 2014 ГОД:

В АСПИРАНТУРУ по специальностям: биохимия (1 – дневная форма обучения); паразитология (1 – дневная форма обучения); диагностика болезней и терапия животных, патология, онкология и морфология животных (1 – дневная форма обучения, 1 – заочная форма обучения); ветеринарная санитария, экология, зоогигиена и ветеринарно-санитарная экспертиза (1 – дневная форма обучения, 1 – заочная форма обучения); ветеринарное акушерство и биотехника репродукции животных (1 – дневная форма обучения, 1 – заочная форма обучения); частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства (1 – дневная форма обучения).

В МАГИСТРАТУРУ по специальностям: «Ветеринария» (10 – дневная форма обучения, бюджет, 3 – заочная форма обучения, бюджет, 3 – дневная форма обучения, платная основа, 3 – дневная форма обучения, платная основа) и «Зоотехния» (3 – дневная форма обучения, бюджет, 2 – заочная форма обучения, бюджет).

Прием документов в аспирантуру осуществляется с 1 августа по 30 сентября 2014 г.
Прием в аспирантуру осуществляется на конкурсной основе с 1 по 31 октября 2014 г.
Прием документов при поступлении в магистратуру с 18 по 24 августа 2014 г.,
вступительные экзамены – с 25 по 30 августа 2014 г.
Прием в аспирантуру будет осуществляться также и на платной основе.
Документы направлять по адресу:
210026, г. Витебск, ул. 1-Доватора, 7/11, научный отдел.
Справки по телефону: 37-04-42. УНН 300002681

Учреждение образования «Белорусский государственный аграрный технический университет»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ НА 2014/2015 УЧЕБНЫЙ ГОД
ПО СЛЕДУЮЩИМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ:

СПЕЦИАЛЬНОСТИ	План набора	
	Дневная форма обучения	Заочная форма обучения
05.26.01 – охрана труда	1	-
05.20.01 – технологии и средства механизации хозяйства	3	1
05.20.02 – электротехнологии и электрооборудование в сельском хозяйстве	1	1
05.20.03 – технологии и средства технического обслуживания в сельском хозяйстве	2	-
05.13.06 – автоматизация и управление технологическими процессами и производствами	1	-
05.18.12 – процессы и аппараты пищевых производств	-	1
05.14.08 – энергоустановки на основе возобновляемых источников энергии	1	-
08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством	1	2
13.00.02 – теория и методика обучения и воспитания (по областям и уровням образования)	-	2

Прием документов – с 1 августа по 30 сентября 2014 г.
Вступительные экзамены по специальности – с 10 по 21 октября 2014 г.
Начало занятий – 1 ноября 2014 года.
Адрес приемной комиссии:
220023, г. Минск, пр. Независимости, 99/5-1, каб. 504 (тел. 8-017-385 91 07). УНН 100185815

SEX=БАЛЯСЫ

ПАД «АБЦАСАМ»
АБСТАВІН

«Не мы такія — жыццё такое». На «аўтапілоце» жартам кінуў гэтую збітую фразу ў адказ на нечыя словы ў рэдакцыйным калідоры. І пачуў ад калегі заўвагу: маўляў, ёю можна апраўдаць што заўгодна. Паўна, яно недзе так і ёсць: можна многае апраўдаць. А можна і абвергнуць. Усё залежыць ад таго, хоча чалавек нешта змяніць у жыцці ці гатовы прымаць усё, як ёсць. Але і жыццё — яно таксама рознае бывае. Вось, напрыклад, «падабцаснікі» — яны хто? Ахвяры ці насамрэч хітрыя прыстасаванцы? Яны такія ці жыццё такое?

Класічнага «падабцасніка», які знаходзіцца пад татальным кантролем, прызнаюся шчыра, я ў сваім жыцці не сустракаў. Гэта як у тым даўнім анекдотце, які адначасова тлумачыць, адкуль яны ўвогуле з'яўляюцца, — з дзяцінства. «Сіма, ідзі хутчэй дадому! — Мама, я замерз? — Не, сыноч, ты хочаш есці!» Разам з тым, кожны з нас часам можа аказацца пад «абцасам»: хто па сваёй волі і пакорліва, хто вымушана і не хоча здавацца «без бою». Ды і «абцас» той бывае розным...

«Падабцаснікам» звычайна прынята называць найперш слабахарактарнага мужчыну на фоне валявой жанчыны. (Памятаеце анекдот? Вялікая прасторная хата. Каля печы завіхаецца гаспадыня — жанчына, як той казаў, кроў з малаком. У куце на лаўцы трывожна спіць кволы мужчынка: уздрыгвае раз-пораз, скаланаецца. Жонка падыходзіць да сужэнца, кранае таго за плячо. Мужчынка падхопліваецца нервава: «Што, зноў у ложка?» «На вось, піражка паеш, каханак грозны!»). І мянушку гэтую — «падабцаснік» — ён звычайна атрымлівае ад сваіх сяброў-халасцякоў, якім бы толькі ў піўной пасядзець. А можа, ён сваю «палову» кахае, шкадуе, хоча дапамагчы па гаспадарцы, таму і не адгукаецца на прапановы колішніх хаўруснікаў? Толькі прышоў з працы, а жонка з парoga: «Схадзі ў краму!» Як быццам патэлефанаваць раней не магла... А яму што, цяжка? А можа, і самому няшмат трэба — ёсць жа і такія людзі. Пакуль ён на працы, яна на аўтарынку на свой страх і рызык напачатку адзін аўтамабіль для сям'і набыла, потым памяннула яго. Ёсць у нашай сям'і такія знаёмныя. Яна-першае, усё — у дом; па-другое, і жонка пры справе; па-трэцяе, і ў сужэнца вольнага часу больш.

Фота Яўгена ПРЭСЦІКА

Горш, калі да такога меркавання пра мужчыну далучаецца і слабы пол — вядома, калі ёсць за што... Як тут не прыгадаць даўні анекдот. Такі востры сардэчнасць спрабуе пахваліцца перад таварышамі, што ён нарэшце сказаў жонцы, хто ў іх доме гаспадар. «А яна што?» — пытаюцца тыя. «На каленях маліла... Казала: «Ну, хопіць, не бойся, вылазь ужо з-пад ложка...»

Пад «абцас» можа патрапіць не толькі сужэнец, але і сям'я. Стары школьны таварыш, напрыклад, быў вымушаны жыць пасля вяселля ў кватэры цесця з цешчай... Памятаеце эпізод з серыяла «Салдаты», калі зладззява-тага прараба прапаршчык Шматко прымусяў нанова рабіць рамонт у кватэры? У дапамогу даў байцоў, але старшым прызначыў не яго, а аднаго з салдат. Але наваёлы, якім патрабавалася фізічная дапамога, звярталіся менавіта да старэйшага па ўзросце: «Вы тут хто?» У чарговы раз прараб не вытрымаў: «Палонны!» Вось прыкладна так атрымалася з маім таварышам. Паколькі маладая жонка была на баку бацькоў, хацела жыць толькі з ім і ва ўсім іх слухалася, праз нейкі час Вігаль з Жаннай разбегліся... Іншая знаёмая патрапіла «ў палон» да свекры, якая, трэба зазначыць, першапачаткова не вельмі адобрыла выбар сына. Ім бы з'ехаць на здымку кватэру ды жыць сваім розумам... Але ж была чатырохпакёвая бацькоўска! Вынік — як і ў першым выпадку. А вось стрыечны брат, калі яго абранніца патрапіла пад «агонь» маці, ратуючы сям'ю, з'ехаў з дому — на радзіму жонкі ў іншую краіну. Дагэтуль жывуць разам, гадуець дачку.

А колькі прыкладаў таго, калі ў невялікай кватэры жывуць некалькі пакаленняў — ад бабур-дзядуль да ўнучаў? Прабачце, як увогуле апошня на свет з'яўляюцца? Вы памятаеце гэты сумны анекдот? Бацькам захацелася самі разумець чаго. Кватэра аднапакёвая, дома — малое дзіця. «Вовачка, — кажучы, — пасядзі крыху на падаконніку і ўважліва падлічы ў двары машынікі». Вовачка сядзіць, адварнуўшыся да шкла, і кажа: «А бацькі Дзімы з дома насупраць таксама сексам займаюцца» — «З чаго ты тое ўзяў?» — «А ён таксама машынікі ў двары лічыць...» Можна, вядома, пакліць: хацелі б, маўляў, дык даўно вырашылі б жыллёвую праблему. Працу на больш высокааглатную змянілі, крэдыт узялі... Усё так, толькі гэты агульны рэцэпт не ва ўсіх выпадках працуе — па розных прычынах. Дык мы такія ці жыццё такое?..

...17-гадовы пляменнік падарыў на дзень нараджэння сваёй дзяўчыне пярсцёнак за 400 тысяч. Паколькі сам не працуе, а вучыцца, вядома, за бацькоўскія грошы. (Цяпер, калі хто не ведае, не вельмі вітаюцца падарункі, зробленыя сваімі рукамі. І кніга ўжо даўно — не самы лепшы падарунак...) Не ведаю, ці было шкада тых тысяч дарослым, але, упэўнены: і маці з бацькам, і бабуля падумалі прыкладна адно і тое ж: «Што тыя 400 тысяч у параўнанні з магчымым шчасцем юнака?» І я, напэўна, так думаю. І вы так думаеце. Што, не так? Толькі не трэба «ля-ля». Значыць, наймаць рэпетытару для дзіцяці, даваць яму платную адукацыю (нават калі яна яму і непатрэбна зусім) — гэта нармальна, а даць грошай на падарунак для дзяўчыны — не?

Расце пакаленне маладых людзей, якія (фактычна з блашавення бацькоў — яшчэ аднаго «абцаса» з добрых намераў) не жадаюць становіцца дарослымі, браць на сябе новыя сацыяльныя ролі, нават ажніўшыся. Бацькі пракормяць, пабудуюць жыллё, дапамогуць гадаваць дзяцей. Усё добраахвотна і, як той казаў, з песнямі. Дык зноў жа: мы такія ці жыццё ўжо іншае?..

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«Я — САМЫ ЗВЫЧАЙНЫ ХЛОПЕЦ...
НІХТО ЗА МЯНЕ НЕ ПЛАЦІЎ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Ты сам вучыўся ў Пятра Ялфімава. Якія важныя ўрокі для сябе вынес?

— У нас былі добрыя адносіны. Як выкладчык Пётр Пятровіч выдатна ўмеў тлумачыць матэрыял. Але важна быць з ім на адной хвалі, інакш дыялог «выкладчык-вучань» не прынясе карысці. Калі параўнаць, як я спяваў да сустрэчы з ім і што ўмею сёння, розніца адчуваецца. Для сябе я даведаўся шмат карыснага адносна таго, як валодаць голасам, выкарыстоўваць дыяпазон, спасціг нейкія прафесійныя «фішкі» ў выкананні. Цяпер хачу навучыцца ў яго выкананню з драйвам — гэта калі спяваеш і штучна можаш стварыць працягу, тады песня набывае больш рокавае гучанне.

— Значыць, вы і сёння падтрымліваеце стасункі?

— Так. Нейкі час мы перапісаліся, часам сустракаліся. А потым нас зноў звёў конкурс «Славянскі базар». Пётр Пятровіч займаецца маёй падрыхтоўкай. І цяпер вельмі адчуваецца, што пяць гадоў нашага супрацоўніцтва не прайшлі дарэмна, бо мы лёгка дасягаем узаемапараўнення, і абодвум лягчы працаваць.

— Хто яшчэ дапамагае ў падрыхтоўцы, падтрымлівае цябе перад конкурсам?

— Маім вобразам і стылем займаецца Іна Цімафеева з Нацыянальнай школы прыгажосці. Пра вакал ужо казаў — Пётр Ялфімаў. Што тычыцца маральнай падтрымкі, то я адчуваю яе з боку сваіх сяброў і маці. Яна вельмі перажывае, хоць і знаходзіцца ў Маладзечне. Але ў мяне адчуванне, быццам мама побач. Увесь час тэлефануе, усім цікавіцца, спрабуе дапамагчы. Тэмпы жыцця вельмі змяніўся, таму добра, што ёсць такія людзі побач. Ведаю, што на сам конкурс паедзе шмат сяброў і родных. Мне будзе лягчэй.

— Да «Славянскага базару» цябе чакае выпрабаванне на фестывалі «Маладзечна 2014», дзе ты прадстаўляеш Міншчыну...

— Я імкнуўся не прапусціць гэты конкурс, бо Маладзечна — мой родны горад, і выступіць там для мяне заўсёды пачэсна. Да таго ж спяваць на адной сцэне з Нацыянальным аркестрам Міхаіла Фінберга — гэта добры вопыт для мяне. Можна сказаць, выдатнае «рэпетыцыя» перад Віцебскам.

— Дарэчы, як склаліся адносіны з удзельнікамі адбору на «Славянскі базар»?

Са стрыечным братам Іванам.

— Усе, хто браў удзел у адборы, былі падрыхтаваны, таму канкурэнцыя адчувалася. Нехта з'яўляецца паспяховым сольным выканаўцам, іншыя працуюць у прадзюсарскіх цэнтрах альбо маюць за плячыма тую ж «Акадэмію талентаў». Кожны ведаў, на што здольны, і быў упэўнены ў сваёй перамозе. Я з самага пачатку ведаў, што хачу быць лепшым. І, адкінуўшы хваляванне, бо яно часта пераходзіць на сцэне, паказаў сябе. Я разумеў у той момант, чаго павінен дасягнуць, і зрабіў усё магчымае. Мне здаецца, каб перамагчы, артысту перш за ўсё патрэбная ўпэўненасць на сцэне.

— Якой была рэакцыя іншых канкурсантаў на тваю перамогу?

— На жаль, рэакцыя многіх была негатывнай. Я да гэтага ўдзельнічаў у розных конкурсах, дзе сутыкаўся як з перамогамі, так і з няўдачамі, і навучыўся спакойна ўспрымаць любы расклад падзей. Калі здараецца няўдача — значыць, недзе не дапрацаваў і трэба працягнуць самаўдасканаленне. Лічу сваю перамогу ў адборы на «Славянскі базар» вынікам з урокаў, якія атрымаў на іншых конкурсах. Многія з удзельнікаў ставілі да няўдачы як да глабальнага проигрышу. Быццам, калі яны не выйгралі, то горшыя за некага. Такая пазіцыя, у прынцыпе, вельмі распаўсюджаная сярод артыстаў.

— У СМІ з'яўлялася інфармацыя, быццам цябе «прасунулі». Можаш някак гэта пракаментавач?

— Мне спрабавалі «насаліць». Тыя, хто агучваў такія «гіпотэзы», не валодаюць ніякімі фактамі. Насамрэч

я самы звычайны хлопец, у мяне самыя звычайныя бацькі. Ніхто за мяне не плаціў. Нават пра тое, што я прайшоў адбор, не ведалі ні дома, ні на працы. Рыхтаваўся я самастойна. Проста спрабаваў паказаць, што я ёсць, і мне ўдалося.

— Як наогул ставішся да піару?

— Любы піар мае права на існаванне. Нават калі хтосьці хоча выказацца ў мой адрас негатывна, то я ўспрымаю гэта спакойна. Я вельмі патрабавальны да сябе. І ўсе мае поспехі — вынік працы над сабой. Так склалася, што негатывнай інфармацыі людзі вераць больш і больш яе абмяркоўваюць. Але ёсць праўда (яна ў кожнага свая), і ёсць ісціна.

— Чым ты гатовы ахвяраваць дзеля творчасці і папулярнасці?

— Шчыра кажучы, не задумваўся пра гэта. Разумею: калі займаешся творчасцю і хочаш быць артыстам, то нечым давядзецца за поспех плаціць.

— Адсутнасцю асабістага жыцця, напрыклад?

— Я вольны. Ёсць нямала дзяўчат, якія працягваюць інтарэс да мяне, але я патрабавальны не толькі да сябе.

— Якой жа павінна быць дзяўчына, каб ты яе выбраў?

— Нармальнай, без усялякага пафасу. І ў любой сітуацыі заставацца на маім баку. Душой і сэрцам належаць мне. Каб і на гастролях са мной змагла паехаць, і кашулю папрасаваць. Творчому чалавеку, як і любому іншаму, вельмі важна адчуваць падтрымку. На жаль, сёння мяняюцца каштоўнасці і маральныя погляды на многія рэчы, таму знайсці «свайго» чалавека не так лёгка. Але ён абавязкова знойдзецца. Проста трэба ўмець чакаць.

— А сам як гатовы дзяўчыну заваёваць?

— Я грэк па нацыянальнасці, а грэкі ўмеюць прыгожа сябе паводзіць з дзяўчатамі. Акрамя таго, яны вельмі верныя мужчыны. Для дзяўчыны я зраблю невялікую праверку — вазьму яе на нейкае свята ў сваю вялікую грэчаскую сям'ю. Калі яна зможа прайсці выпрабаванне, то адносіны складуцца.

— Пра што марыш сёння?

— Хачу стаць добрым сольным артыстам, каб сабраць не толькі «Мінск-Арэну», але і Лужнікі. Пра гэта можна марыць, і да такога ўзроўню варта імкнуцца. А ў асабістым — пабудаваць дом, вырасіць годных сына і дачку.

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»;

грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар-галоўны рэдактар

КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: першы намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА, рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпры-

емстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013,

г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.611.

Нумар падпіскаў ў 19.30 11.06.2014 г.

ХТО КРАДЗЕ ВЕРУ, РОЗУМ І ВОЛЮ?

МАСКУЛЬТ ВЫМЫВАЕ СА СВДОМАСЦІ ЧЫТАЧА САМО ПАНЯЦЕ ЯКАСЦІ ЛІТАРАТУРНАГА ТЭКСТУ

Яна заявіла аб сабе як таленавіты пісьменнік. Яе адразу заўважылі крытыкі і чытачы, якія падзяліліся на шчырых паклоннікаў і тых, для каго яе творчасць суцэльны раздражняльнік. Творы Алены Брава нікога не пакідаюць абьякавым. Гэта ж тычыцца і аповесці «Дараванне», якая выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда» на трох мовах — беларускай, рускай і нямецкай. Алена БРАВА пра філасофію творчасці і жыцця:

— «Дараванне» вылучаецца сярод напісанага мной раней — у прыватнасці, не ўласцівым для маіх твораў хэпі-эндам... У першым варыянце фінал быў іншы. Галоўная роля там адводзілася Гансу, які збег з дома састарэлых, каб давесці да канца сваю помсту. Але потым я вырашыла, што лепш будзе скончыць тэкст важным для мяне адказам Ларысы на рэпліку медсястры: «Руская эмацыянальнасць...» — «Я з Беларусі! Гэта не тое ж самае!» і рашэннем Ларысы забраць Ганса дамоў. Хаця ў перакуленым нашым свеце, дзе хворы на синдром Альцгеймера былі салдат вермахта становіцца носьбітам гістарычнай памяці, а ўсе навокал старанна робяць выгляд, што нічога не памятаюць, прыпадабняюцца хворым, хэпі-эндзі такога кшталту — рэдкасць.

— Ці ёсць у Ларысы «сёстры» ў тваіх іншых творах?

— А як жа! «Старэйшая сястра» Ларысы — бабуля Вера з аповесці «Рай даўно перанаселены». Абедрэе жывуць у патрыярхальным дыскурсе і цярпліва прымаюць яго жорсткія ўмовы — поўнае самаадрачэнне дзеля блізкіх. А калі і бунтуюць, дык моўчкі сам сабе. Пра такіх жанчын у нас прынята казаць: «Яны — соль зямлі». Свет насамрэч трымаецца на іх непразрытых жыццях, прынесеных у ахвяру здольнасцях, невяданых радасцях. Адна чалавечая асобы — выбітныя па сваіх маральных якасцях — «ідуць на корм» іншым. Такая гендарная сітуацыя для нас настолькі звыклая, што мы перасталі яе заўважаць.

Надзея ў чалавечтве засталася толькі на жаночую цывілізацыю — цывілізацыю любові, так мне здаецца.

— Некаторыя называюць цябе пісьменніцай-феміністкай, іншыя катэгарычна адмаўляюць наяўнасць ідэй фемінізму ў тваёй творчасці...

— Тэрмін «фемінізм» уключае дзясяткі розных ідэйных плыняў: ад экзістэнцыялізму Сімона дэ Бавуар да маніфесту «Таварыства па знішчэнні мужчын» амерыканскай квазі-феміністкі Валеры Саланас. Аднак я не звяртаю свае тэксты ні з якімі ідэалогіямі або запаведзямі — фемінізм гэта альбо Новы Завет. Ні на якія ідэі, што «авалодваюць масамі», не арыентуюся. Пісьменнік не святар, не сямейны кансультант і не ідэолаг. Усе яны прапануюць гатовыя рэцэпты калектыўнага пазбягання пустэчы і дакладна ведаюць, як гэтую пустэчу назваць: пеклам, фрустрацыяй альбо мізагініяй. Я ж не ведаю гатовых рэцэптаў vyrатавання душы.

Пісьменніцтва — гэта той шлях, які ты пракладаеш сам, у працэсе хадзьбы. Ідзеш па пустынай мясцовасці, час ад часу сустракаючы там чалавечыя сляды — такіх жа самотнікаў, як

і ты. І радуешся гэтым слядам. Значыць, кірунак выбраны правільна. Сярод слядоў, якія мне сустракаюцца, ёсць і сляды знакамітых жанчын-феміністак. Ты ідзеш без усялякай гарантыі, што зможаш патраціць сваё жыццё недарэмна. Я проста пішу пра тое, што бачыць. Думка банальная, але паўтарыся: адзіная лінза, праз якую пісьменнік глядзіць на свет, гэта «лад яго душы» (М. Цвятаева), пэўны тып свядомасці. Іншая справа, што ў сваім развіцці, спасціжэнні свету праз сябе ён непазбежна прыходзіць да пэўных высноў, якія тычацца таго, які усё ў гэтым свеце ўладкавана.

Асуджаная пражыць жыццё ў жаночым целе, паспытаць на сабе ўсе жаночыя ролі (адзіная, у якой яшчэ не пабывала, — роля прабабулі), я добра ўяўляю сабе тыя шляхі, якімі ідзе наша сучасніца, ведаю пасткі, што яе чакаюць у патрыярхальным грамадстве. Такі варыянт несвабоды мною выдатна вывучаны. Таму і пішу пра гэта.

Між іншым, мае тэксты, якія сёння лічаць фемінісцкімі, былі напісаны яшчэ да таго, як я пазнаёмілася з фемінізмам, як сістэмай поглядаў. У прыватнасці, аповесць «Каменданці час для ластавак», выдданая ў ЗША ў выдавецтве Сяргея Юр'енена пад назвай «Каханне ў цені казармаў Манкада», была прадстаўлена чытачу як «культурны фемінізм з Беларусі».

— Для беларускага грамадства паняцце «фемінізм» нязвычайнае. Часта феміністкі называюць сябе жанчыны, якія задаюцца пытаннем: чаму я, такая прыгожая і разумная, — і без мужа?

— Жанчыны, пра якіх ты кажаш, — не феміністкі. Яны — «махровы» прадукт патрыярхальнага грамадства, жывое ўвасабленне яго стэрэатыпаў. Для мяне фемінізм — гэта перш за ўсё прызнанне права жанчын на аўтаномію асобы. Гэта актуальна для чалавека ўвогуле, на ўнутраную тэрыторыю якога соцыйм рэгуляванне кваліфікацыя. Што тады казаць пра жанчыну, якая нашмат больш дэтэрмінавана біялагічна і сацыяльна, чым мужчына? Ёй даводзіцца весці барацьбу на некалькіх франтах, у тым ліку супраць стэрэатыпаў сваёй жа свядомасці.

Калі жанчына «прачнецца», яна зможа паспрабаваць арганізаваць сваё жыццё на прынцыпах, якія свядома абярэ для сябе. Увогуле, надзея ў чалавечтве засталася толькі на жаночую цывілізацыю — цывілізацыю любові, так мне здаецца. Гэта не «цывілізацыя без мужчын» — яна пабудавана на «жаночых» прынципах: любові, міласэрнасці, узаемаразумення, павагі да чалавечай годнасці. Калі Ж-фемінізм абмяжуецца тым, што жанчыну паспрабуюць «убудаваць» у існуючы ўладны структуры соцыйму, не змяняючы іх зместу, усё застаецца па-ранейшаму. Жанчына, якая пераймае агрэсіўную мадэль мужчынскіх паво-

дзін, — з'ява яшчэ горшая, чым жанчына «патрыярхальная» і чым агрэсіўны мужчына.

— Геранія рамана «Менада і яе сатыры» — якраз ахвяра стэрэатыпаў уласнай свядомасці?

— Так, менавіта ахвяра: клінічна наіўнасці і выхавання на ўзорах романтичнай літаратуры, якая паэтызуе «вялікае каханне» як адзінае наканаванне жанчыны ў свеце. Юля — «разумная дурнічка». Сацыяльныя стэрэатыпы савецкага часу дзіўным чынам перамяшаліся з кніжнай «узнёслацю». У выніку дыягназ, які можна вызначыць як «духоўная німфаманія», гэта значыць, псіхалагічная залежнасць ад мужчыны. Залежнасць, якая, між іншым, фарміравалася стагоддзямі.

Адзіная лінза, праз якую пісьменнік глядзіць на свет, гэта «лад яго душы» (М. Цвятаева), пэўны тып свядомасці.

Усе інстытуты грамадства былі скіраваны менавіта на гэта: школа, сям'я, нават мастацтва. З такім «багажом ведаў» геранія сябе самастойнай асобай не ўсведамляе. Усе яе памкненні засяроджаны на дасягненні адзінай мэты — завалодаць мужчынам і, у рэшце рэшт, набыць сацыяльную і асабістую «паўнаватаснасць». Праўда, робіць яна гэта не так, як яе больш прагматычныя сёстры па гендары. Дэманструе бясконца гатоўнасць ахвяраваць сабой, вытрымаць любыя прыніжэнні. Калі яе кідае чарговы «Ён», яна ў паніцы шукае новага не з-за сексуальнага свербу, а таму, што псіхалагічна не выносіць адзіноты. Яна раз'яднана з уласнай сексуальнасцю і са сваім целам — яно толькі сродак прыцягнення мужчыну. Гэта, безумоўна, не каханне, а від залежнасці, накіраванай на наркатывнае.

— А калі б Юля распарэджалася сваім целам без «высокіх ідэй» і грашыла з задавальненнем, яна стала б станоўчай гераніяй?

— Як распарэджыцца целам — пытанне другаснае. Першае, што яна павінна зрабіць, — уключыць мазгі, стаць чалавекам, а не «прадметам». Павінна стаць асобай, а не «жанчынай». І гэтая асоба павінна вырашыць для сябе сама, што менавіта для яе пажадана: стаць маці, нарадзіць шмат дзяцей (альбо толькі адно дзіцё) або жыць адзіночкай і «грашыць з задавальненнем». Ці ўвогуле адмовіцца ад пасткі полу, проста «выпасці з сістэмы» і прысвятціць сябе інтэлектуальным заняткам, як геранія-расказчыца ў аповесці «Рай даўно перанаселены». Выбар павінна быць свядомым, а не «таму, што ўсе так жывуць». Вынікі выбару «як ва ўсіх» маем сёння: кінутыя дзеці, зламаная лёсы, падлеткавая злчыннасць, ранняя аборт і г. д.

— Якая мэта фізіялагічных сцэн у тваіх творах?

— Адна з іх — вяртанне жанчыны да сваёй цялеснасці. Цялеснасці, пазбаўленай таго «выбуховага пакету», які звычайна закладваецца ў гэта паняцце. Напрыклад: «Цела дадзена табе, каб нараджаць». Або: «Тваё цела — «сасуд грахоўны», ты павінна саромецца яго» і г. д. У кантэксце таго націску, які аказваецца на жанчыну адэптамі вышэйзгаданых пазіцый, пазіцыя-пратэст гераніі «Рая...» у дачыненні да цела («яго мова — не мая мова») глядзіцца цалкам натуральнай. Жанчына павінна навучыцца прымаць і любіць сваё цела, не адчуваючы сораму і віны за яго праявы. Але, з іншага боку, павінна дакладна ўсведамляць, што яна — не толькі цела. Гэта я называю вяртаннем да цялеснасці, якая была ў нас гвалтоўна адабрана. І хто, як не жанчына, якая піша, зможа дапамагчы сваім сёстрам вярнуць гэтую калісці «анэксаваную» тэрыторыю? Казаць пра тое ўголас для пісьменніка-жанчыны — гэта адзіная магчымасць залюбціць тую «тэра інкогніта» свайго «я», дзе дагэтуль хаваліся пачвары.

Між іншым, вяртанне жанчыны да сваёй цялеснасці не мае нічога агульнага з прапагандай распусці, парнаграфіяй. Хутчэй, парнаграфічнымі з'яўляюцца тыя маскультавыя тэксты, якія можна набыць у нас ледзь не ў кожным шапіку: сцэны фізічнай блізкасці ў іх самамэта.

— Якія творы, на тваю думку, здольны зацікавіць сёння беларускага чытача?

— Якога — вось пытанне. Чытачом, які думае і разважае, заўсёды былі і будуць запатрабаваны творы пра ўнутраны свет чалавека і яго ўзаемаадносін з іншымі. Сёння сацыялагічна настануюць крызіс сям'і; роднасныя сувязі, якія яшчэ ў мінулыя стагоддзі вызначалі жыццё людзей, саслабелі. Чалавек павінен навучыцца арыентавацца ў новай сістэме каардынат, шукаць апірышча ў новай рэальнасці, каб выстаяць сам-насам з пустэчай. Сёння людзі кінуліся ў спажыванне, імкнуцца больш зарабіць, каб больш патраціць. Пры гэтым не ўсведамляюць, што кансьюмерызм — не выйсце. Ліхаманкавае спажыванне не дапаможа чалавеку стаць самім сабой, не пазбавіць ад праблем.

— Ёсць думка, што чытач сёння жадае «лёгкай» кнігі. Ты свядома ідзеш на суперак гэтай тэндэнцыі?

— Казкі — не мой профіль. На жаль, маскульт вымывае са свядомасці чытача само паняцце якасці літаратурнага тэксту. Але гэта найменшае зло, якое ён робіць. Калі якія кнігі і варта было б спаліць на плошчы, дык гэта менавіта «ружовае чытво». Аўтары такіх кніжак бы гадалькі-аферыстыкі абякаюць каханне з процьмай каралёў і валетаў, а самі забіраюцца да дурнічкі ў кішэню. Гэтыя тэксты крадуць нашмат больш, чым партманет: крадуць цвярозы розум, веру ў сябе і волю да дзеяння.

Я стараюся пісаць так, каб чытач адкрыў для сябе новы ракурс у звыклым і пачаў думаць самастойна. Літаратуру нельга разглядаць выключна ў прагматычным дыскурсе «выхавання». Але калі такой мэтай задацца, то можна меркаваць: чым менш хэпі-эндаў будзе ў літаратуры, тым больш іх будзе ў жыцці.

Ларыса РАКОЎСКАЯ.

■ Запашальнік

УСЁ
ДЗЕЛЯ ПЕРАМОГІ!

XIV НАЦЫЯНАЛЬНЫ ФЕСТЫВАЛЬ
БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ І ПАЗЭІІ
Мала9зечна-2014

Нацыянальны фестываль
песні і паэзіі як частка гісторыі

Заўтра ў Маладзечне стартуе XIV Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі. Увечары адбудзецца афіцыйнае ўрачыстае адкрыццё фестывалю ў гарадскім амфітэатры. І гэта той момант, калі ў адным адкрыцці будзе адразу некалькі адкрыццяў. Па-першае, гэта асобная праграма «70 гадоў Перамогі», якую падрыхтаваў заслужаны калектыў, Нацыянальны акадэмічны канцэртны аркестр Беларусі пад кіраўніцтвам прафесара Міхаіла Фінберга. Праграма, якой варта было чакаць у год, калі святкуецца 70-годдзе вызвалення Беларусі. Але яшчэ адным адкрыццём яе для некаторых можа стаць тое, што ёсць не толькі вядомы з брэжнеўскіх часоў «День Победы», насамрэч у нас багата сваіх цудоўных песень — і пяшчотных, і душэўных, і патрыятычных, якія гучаць па-беларуску шчыра і прыгожа. Іх прадставяць салісты аркестра, кожны з якіх атрымаў сваю персанальную перамогу ў тым, каб сцвердзіцца на аічыннай сцэне. А, глядзячы на іх, сваё права далучыцца да спеўнага войска Беларусі сёлета будуць дазваць артысты, якія пачнуць спаборнічаць у конкурсе маладых выканаўцаў, што праходзіць у рамках фестывалю, і для некага ён стане пераможным.

Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі — гэта таксама сведчанне своеасаблівай перамогі справядлівасці і права на сваю дзяржаву. Ён нарадзіўся ў незалежнай Беларусі ў 1993 годзе. Тады грамадства асэнсоўвала сябе па-новаму і шукала арыенціры для развіцця. Глебай для яго магла стаць найперш нацыянальная культура, якая была багатая на з'явы цікавыя і таленавітыя, — варта было толькі звярнуць увагу людзей на іх, павярнуцца тварам да таго, у чым працяўляецца душа народа. У слове. У мелодыі. Нават у галасах, якія даносяць і першае, і другое. І нарадзіўся фестываль, які знаёміў з песнямі на словы беларускіх паэтаў, напісанымі аічыннымі кампазітарамі. І тады раптам аказалася: якія ж мы багатыя! Першыя фестывалі адбываліся на ўздыме і прываблівалі менавіта песеннай класікай у спалучэнні з выступленнямі літаратараў.

Далей — больш. Таму што (зноў-такі было адкрыццём для шмат каго) у нас з'явіліся новыя і маладыя таленавітыя спевакі, калектывы, творцы, якія мелі магчымасць прадстаўляць нават свае сольныя праграмы ў Маладзечне. Гэта прыцягвала моладзь на фестываль і наогул да беларускай культуры (праз усведамленне яе адметнасці). Насамрэч гэта галоўная ідэя, дзеля чаго жыве гэты фэст ужо больш за 20 гадоў, — вучыцца паважаць і любіць сваё. Праз слова. Праз песню. Паслухаем?

Ларыса ЦІМОШЫК.

ПАД НЕБАМ ЇЎЕЎШЧЫНЫ

На працягу многіх стагоддзяў у іўі ў міры і згодзе жывуць людзі розных нацыянальнасцяў, праваслаўныя і каталікі, мусульмане і іўдзеі. 14 чэрвеня яны разам са сваімі гасцямі адсвяткуюць 570-годдзе з першага згадвання іўі ў летапісе.

Святочная праграма «Пад адзіным небам. Гісторыя і сучаснасць» распачнецца напярэдадні з «Сябрыны» — сустрэчы землякоў у райвыканкаме. У суботу раніцай пройдуць набажэнствы ў храмах горада, а ў мясцовым музеі нацыянальных культур адкрыецца экспазіцыя «Беларускія татары». Пасля ўрачыстага адкрыцця свята каля помніка «У гонар дружбы і згоды канфесій іўеўшчыны» адбудзецца тэатралізаванае шэсце да набярэжнай, дзе разгорнуцца галоўныя падзеі і імпрэзы. Сярод іх — уручэнне пасведчанняў «Ганаровыя грамадзянін горада», свята Сабантуй, спаборніцтвы пасля ўрачыстага адкрыцця лыжаролернай трасы, лазерная, фаер- і водна-піратэхнічная шоу-праграмы. З канцэртамі выступяць творчыя калектывы Гродзеншчыны, а таксама з гарадоў-пабрацімаў іўі — Кайшадорыса (Літоўская Рэспубліка) і Азнакаева (Рэспубліка Татарстан). Акрамя таго, свае вырабы на свяце прапануюць мясцовыя прадпрыемствы і рамеснікі.

Барыс ПРАКОПЧЫК

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В г. Бресте

№ лота	Адрес участка	Кадастровый номер 14010000000	Общая площадь (га)	Целевое назначение использования участка	Срок аренды, лет	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расх. по подг. зем.-кадастр. док. (руб.)	Характеристика инженерных коммуникаций и сооружений на участке
1	ул. Писателя Смирнова	1028423	1,0909	строительство и обслуживание торгового объекта	10	535 736 997	107 140 000	15 206 021	0,0597 га - охранный зона сетей и сооружений газоснабжения
2	№ 64 (по ГП) согласно ПДП «ЮЗМР-2»	1028427	0,8763	строительство и обслуживание объекта административно-офисного назначения	10	847 605 364	169 520 000	7 950 598	ограничений в использовании земель нет
3	№ 57 (по ГП) согласно ПДП «ЮЗМР-2»	1028426	0,3869	строительство и обслуживание объекта торговли	10	374 230 874	74 840 000	7 855 752	ограничений в использовании земель нет
4	ул. Приграничная	1028425	0,4379	строительство и обслуживание объекта офисно-складского назначения с объектом торговли непродовольственной группой товаров	10	254 118 476	50 820 000	7 855 752	0,4379 га - водоохранная зона реки Западный Буг
5*	ул. 2-я Белорусская	1019335	0,8704	строительство и обслуживание объекта производственного назначения	10	404 226 085	80 840 000	1 450 817	0,1041 га - охранный зона канализационного коллектора; 0,0208 га - охранный зона газопровода среднего давления
6*	в районе ул. Волгоградская	1025064	0,2967	строительство и обслуживание спортивных сооружений	10	278 150 909	55 630 000	1 306 845	ограничений в использовании земель нет
7*	ул. Воинов-интернационалистов, 19	1019530	0,0673	строительство и обслуживание объектов социально-бытового назначения, торговли и общественного питания	10	77 111 562	15 420 000	5 795 970	0,0117 га - охранный зона газопровода среднего давления
8*	ул. Высоковская	1027693	0,4733	строительство и обслуживание объекта питания с общественно-бытовыми помещениями	10	556 393 125	111 270 000	5 941 339	ограничений в использовании земель нет
9*	ул. М.Л. Мошенского	1025787	0,9446	строительство и обслуживание автостоянки	10	787 162 366	157 430 000	1 513 733	0,0060 га - охранный зона газопровода среднего давления
10*	ул. Базановой, 4	1026802	0,0187	установка и обслуживание объекта торговли	10	33 668 986	6 730 000	1 407 198	0,0032 га - охранный зона воздушной линии электропередачи напряжением до 1000В; 0,0056 га - охранный зона водопровода
11*	ул. Красногвардейская	1026816	0,0035	строительство и обслуживание объекта социального назначения №1	10	2 447 910	480 000	1 529 617	0,0002 га охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000В
12*	ул. Красногвардейская	1026817	0,0035	строительство и обслуживание объекта социального назначения №2	10	2 447 910	480 000	1 001 905	0,0021 га - охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000В
13*	ул. Красногвардейская	1026818	0,0035	строительство и обслуживание объекта социального назначения №3	10	2 447 910	480 000	1 001 905	ограничений в использовании земель нет

* - повторные аукционные торги

Организатор аукционных торгов – КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. №462, и состоит при наличии не менее двух участников.

Перечень документов, представляемых участником аукциона: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков); **гражданином** – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; **индивидуальным предпринимателем** – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; **представителем гражданина или индивидуального предпринимателя** – нотариально удостоверенная доверенность; **представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь** – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; **представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица** – легализованные в установленном порядке копии учреди-

тельных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором аукционных торгов Соглашение, определяющее взаимные права

и обязанности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Порядок осмотра предмета аукциона (лота) осуществляется участником аукциона по согласованию с организатором торгов.

Задаток в размере до 20% от начальной цены предмета аукциона (лота) перечисляется КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» на р/с № 3012780360011 в филиале № 100 Брестское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Бреста, код 246, УНП 290433924.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной, увеличенной на 5%, обязан:

- в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов, осуществить оплату за предмет аукциона, возместить расходы, понесенные городским бюджетом по подготовке земельно-кадастровой документации и государственной регистрации земельного участка, а также компенсировать организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения (окончательный

размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих ведомостях ознакомления участником). Оплата цены продажи предмета аукциона может быть осуществлена в рассрочку, в соответствии с решением Брестского горисполкома от 15 мая 2008 г. № 881.

- в течение 2 рабочих дней после перечисления платежей заключить с Брестским горисполкомом договор аренды земельного участка;

- в течение 2 месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка обратиться за государственной регистрацией договора аренды участка, а также прав на него;

- приступить к занятию земельного участка (начать строительство, иное освоение земельного участка) в течение 6 месяцев (для юридического лица, индивидуального предпринимателя) и в течение 1 года (для граждан) со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство капитального строения (здания, сооружения).

Аукцион состоится 17 июля 2014 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607

Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 12.06.2014 г. до 17.30 11.07.2014 г. (перерыв с 13.00 до 14.00; вых.: суб., вс.) по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 50.

Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. Сайты: www.bgcn.by, www.city.brest.by и www.gki.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В г. Бресте В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

№ лота	Адрес участка	Кадастровый № 14010000000	Общая площадь (га)	Целевое назначение использования участка	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подг. зем.-кадастр. док. (руб.)	Характеристика инженерных коммуникаций и сооружений на участке
1	ул. Клейниковская, 84	1028288	0,1129	Строительство и обслуживание жилого дома	80 390 445	16 070 000	7 643 756	0,0016 га – охранный зона воздушной кабельной линии электропередачи напряжением до 1000 В
2	ул. Ясногорская, 71	1028290	0,1009		71 845 845	14 360 000	7 643 756	0,0043 га – охранный зона воздушной кабельной линии электропередачи напряжением до 1000 В
3	ул. Лыщицкая, 26	1028291	0,1194		85 018 770	17 000 000	7 643 756	0,0062 га – охранный зона воздушной кабельной линии электропередачи напряжением до 1000 В
4	пер. 2-й Клейниковский, 9	1028292	0,1093		77 827 065	15 560 000	7 643 756	0,0037 га – охранный зона воздушной кабельной линии электропередачи напряжением до 1000 В
5	ул. Карвата, 19	1028424	0,0624		204 449 856	40 880 000	7 013 039	0,0007 га и 0,0010 га – охранные зоны линий связи и радиодиффузии; 0,0010 га – охранные зоны линий электропередачи напряжением 0,4 кВ
6*	ул. Красногвардейская, 36	1027451	0,1185		236 377 875	47 270 000	2 834 194	0,0058 га – охранный зона воздушной линии электропередачи напряжением 0,4 кВ

* - повторные аукционные торги

Организатор аукционных торгов – КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 №462 и состоит при наличии не менее двух участников. В аукционе могут участвовать граждане Республики Беларусь.

Перечень документов, представляемых участником аукциона: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков); **гражданином** – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; **представителем гражданина** – нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права и обязанности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Порядок осмотра объекта осуществляется участником аукциона по согласованию с организатором торгов.

Задаток в размере до 20% от начальной цены предмета аукциона (лота) перечисляется КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» на р/с № 3012780360011 в филиале № 100, Брестское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Бреста, код 246, УНП 290433924.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной, увеличенной на 5%, обязан:

- в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания

аукциона несостоявшимся, в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов, осуществить оплату за предмет аукциона, возместить расходы, понесенные городским бюджетом по подготовке земельно-кадастровой документации и государственной регистрации земельного участка, а также компенсировать организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения (окончательный размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих ведомостях ознакомления участником). Оплата цены продажи предмета аукциона может быть осуществлена в рассрочку, в соответствии с решением Брестского горисполкома от 15 мая 2008 г. № 881;

- в течение 2 месяцев со дня получения выписки из решения горисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона обратиться за государственной регистрацией права частной собственности на земельный участок;

- приступить к освоению земельного участка в течение 1 года со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него в соответствии с целью и условиями его предоставления (начать строительство).

Аукцион состоится 17 июля 2014 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607.

Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 12.06.2014 г. до 17.30 11.07.2014 г. (перерыв с 13.00 до 14.00; вых.: суб., вс.) по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 50.

Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. Сайты: www.bgcn.by, www.city.brest.by и www.gki.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных блокированных жилых домов.

Организатор аукциона – КРОШИНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ Барановичского района

№ лота	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка	Характеристика инженерных коммуникаций	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Площадь земельного участка (га)	Назначение участка	Начальная цена объекта (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб.)
1	Республика Беларусь, Брестская обл., Барановичский район, Крошинский с/с, д. Лавриновичи, ул. Мирная, д. 14 Кадастровый номер 120483003801000193	Участок свободен от застройки, до линии электропередач, водопровода, газопровода – 30 м, канализация – частная	Линия электропередач, водопровод, газопровод на стадии проектирования	0,15	Для строительства и обслуживания жилого дома	7963800	796380	3560520 кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона
2	Республика Беларусь, Брестская обл., Барановичский район, Крошинский с/с, д. Лавриновичи, ул. Мирная, д. 16 Кадастровый номер 120483003801000192	Участок свободен от застройки, до линии электропередач, водопровода, газопровода – 30 м, канализация – частная	Линия электропередач, водопровод, газопровод на стадии проектирования	0,15	Для строительства и обслуживания жилого дома	7963800	796380	3220673 кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона
3	Республика Беларусь, Брестская обл., Барановичский район, Крошинский с/с, д. Лавриновичи, ул. Мирная, д. 18 Кадастровый номер 120483003801000189	Участок свободен от застройки, до линии электропередач, водопровода, газопровода – 30 м, канализация – частная	Линия электропередач, водопровод, газопровод на стадии проектирования	0,15	Для строительства и обслуживания жилого дома	7963800	796380	3220673 кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона

Аукцион состоится 11 июля 2014 года в 15.00 в здании Крошинского сельского Совета по адресу: Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский район, Крошинский сельский Совет, агрогородок Крошин.

Условия аукциона:

1. Наличие не менее двух участников.
2. Приступить к строительству жилого дома не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации права на земельный участок.
3. Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории Республики Беларусь или приравненным к постоянно проживающим в соответствии с законодательством.
4. Шаг аукциона к начальной цене земельного участка – 10%.
5. Для участия в аукционе необходимо в сроки, указанные в извещении, предоставить в комиссию по проведению аукциона заявление, к заявлению прилагают: - заверенную банком копию платежного поручения (квитанцию) о внесении задатка; - копию документа, удостоверяющего личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица; - доверенность, удостоверяющую нотариально, если в аукционе участвует представитель физического лица.
6. Сумма задатка перечисляется до 08 июля 2014 года до 17.00 на расчетный счет 3604211080006 филиала 802 ОАО «АСБ Беларусбанк» код 245, (г. Барановичи, бульвар Штоккерау, 8а).
7. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя

участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

7. Победитель аукциона обязан: - оплатить в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка стоимость объекта продажи и затраты, связанные с подготовкой и проведением аукциона по оформлению и государственной регистрации создания земельных участков, а также затраты, связанные с размещением извещения о проведении аукциона в средствах массовой информации.

8. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи: каждый четверг недели после опубликования настоящего извещения в СМИ по предварительной записи в комиссию по телефонам: (8 0163) 43 72 35, 43 75 68.

9. Продажа земельных участков производится без изменения их целевого назначения.

10. Покупатель, желающий участвовать в торгах по нескольким лотам, вносит задаток в размере 10% от начальной цены земельного участка с наибольшей стоимостью.

11. Заявления на участие в аукционе принимаются после размещения извещения о проведении аукциона в СМИ в рабочие дни с 12 июня по 08 июля 2014 года в комиссии с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (каб. 1 сельисполкома).

Последний день приема документов – 08 июля 2014 года до 17.00. Заключительная регистрация участников аукциона – 11 июля 2014 года с 13.30 до 14.00. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 дней после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на проведение аукциона; произвести регистрацию права частной собственности на земельный участок.

ОАО «Белбакаля»

извешчае, што **25 июня 2014 года** в 14.00 состоится

внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Белбакаля» по адресу: г. Минск, ул. Промышленная, 15, актовЫй зал. Регистрация участников собрания с 13.00.

При себе иметь документ, удостоверяющий личность.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О досрочном прекращении полномочий члена наблюдательного совета Платоновой Варвары Ивановны.
2. О досрочном прекращении полномочий члена наблюдательного совета Жилевской Марины Васильевны.
3. Об избрании нового члена наблюдательного совета Дедич Натальи Владимировны – заместителя начальника отдела по юридической и договорной работе.
4. Об избрании нового члена наблюдательного совета Леонце Натальи Фадеевны – бухгалтера первой категории финансового управления.

Наблюдательный совет
ОАО «Белбакаля»

УНП 100025653

■ Ну і ну!

ЛАСЯНЯ... НА ПРЫВЯЗІ

Такую нязвычайную сітуацыю — прывязаную да дрэва дзікую жывёліну — заўважыў кіроўца, які праязджаў побач з тэрыторыяй дачнага пасёлка ў Баранавіцкім раёне. Малады лось выглядаў знясіленым, поўсць у некаторых месцах была з пралысінамі... Неабяжыкавы грамадзянін пазваніў у інспекцыю аховы жывёльнага і расліннага свету.

— Ласяня вывёў «пагуляць» мясцовы дачнік. Ён каля года таму знайшоў жывёліну каля лецішча з параненай нагой, — паведамілі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. — Трымаў ласяню ў хляве, карміў камбікормам і травой. Аднак у натуральных умовах ласі харчуюцца маладымі парасткамі і карой. Верагодна, з-за гэтага арганізм жывёлы адчуваў недахоп у патрэбных рэчывах. Адаптавацца ў прыродзе ласяня ўжо не зможа. Жывёлу перадалі ў нацыянальны парк «Белавежская пушча».

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХОЧАШ СЛІЎ — АБРЭЖ ДРЭВА

Пры вырошчванні слівы вялікую ўвагу садоўнікі павінны надаваць яе абразанню, прычым як пры пасадцы і фарміраванні кроны ў першыя гады, так і ў перыяд плоданашэння.

Больш святла!

Калі дрэва не абрэзаць, то яго крона пачынае загушчацца, галіны растуць хаатычна, пераплятаюцца, глушаць адна адну, хутка засыхаюць. У зацненых частках лісце горш расце, на галінах фарміруецца менш пладоў, яны не высыпаюць. Плады ў цені бываюць дробнымі, слаба афарбаванымі, малацукрыстымі.

З іншага боку, не менш шкодная і празмерная зрэджанасць галін у кроне дрэва: зніжаецца ўраджай і павялічваецца небяспека сонечных апёкаў на раслінах.

Абрэзка падзяляецца на два віды: прарэджванне і ўкарочванне.

Прарэджаюць крону расліны пры яе загушчэнні, каб забяспечыць доступ святла і паветра да ўнутраных участкаў кроны, выключыць перакрываюванне галін унутры кроны, выдаліць галіны, якія растуць у непажаданым напрамку.

Укарочванне праводзяць тады, калі неабходна прастымуляваць да росту пупышкі і парасткі, аслабіць рост бакавых парасткаў з мэтай іх падпарадкавання асноўнай восі. Пры абразанні дрэва зрэзы робяць «на пупышку», «на галінку» і «на кальцо». «На пупышку» кароцяць аднагодоваыя парасткі для фарміравання кроны. Абрэзка «на галінку» мае на мэце змяніць напрамак росту дрэва. Галінка для зрэзу павінна быць здаровай, здольнай служыць працягам асноўнай галіны. Зрэз робяць косым, пад вуглом 45-60 градусаў, у залежнасці ад напрамку галінкі, не пакідаючы пянька. Зрэз «на кальцо» праводзіцца пры поўным выдаленні галіны або аднагодовага парастка. У месцы змацавання парастка або галіны з правадніком лёгка заўважыць наплыў у выглядзе кальца. Зрэз робіцца непасрэдна над кальцом. Абрэзка «на кальцо» дарослых галінак дапушчальная ў крайніх выпадках. Трэба засцерагаць ад ран ствол дрэва і асноўныя праваднікі галін. Не варта наносіць дзве-тры раны побач.

Калі рабіць?

Сліву пажадана абразаць вясной і ў першай палове лета. Пачынаюць абразанне ў красавіку, калі міне небяспека прамярзання драўніны на зрэзах (калі сярэднясутачная тэмпература паветра стане мінімум 4 градусаў і вышэй) і заканчваюць да пачатку руху соку. Пасля суровых зім абразанне слівы лепш пачынаць тады, калі распусціцца лісце і ўжо можна бачыць ступень пашкоджання расліны маразамі.

Вясновае абразанне маладых дрэў варта спалучаць з раннялетнім (зялёным), якое праводзяць у перыяд актыўнага росту парасткаў, калі яны дасягнуць даўжыні 25-30 см. Пры гэтым выдаляюць лішнія парасткі і тыя, якія растуць у непажаданым напрамку. Прышчыпваюць верхавіны парасткаў, у якіх неабходна выклікаць галінаванне. Ужыванне зялёнай абрэзкі ў спалучэнні з вясновай на другі-трэці год пасля пасадкі на год паскарае ўступленне ў плоданашэнне слівы.

У другой палове жніўня праводзяць прышчэпку ўсіх парасткаў, якія не скончылі рост (не сфарміравалі зверху пупышку). Гэты прыём спыняе рост і спрыяе высыпанню драўніны і падрыхтоўкі раслін да зімоўкі.

Падоўжыць жыццё

Ёю імкнучца максімальна падоўжыць эксплуатацыйны перыяд дрэў без зніжэння памеру, змены вонкавага выгляду і смакавых якасцяў пладоў. Для гэтага кожны год крону прарэджаюць, вызваляюць ад паламаных, хворых, засохлых галін. Пры наяўнасці ў дрэў доўгага прыросту (70 см і больш) парасткі кароцяць прыкладна на 1/3 даўжыні. У гады багатага плоданашэння дрэвы варта абрэзаць мацней, ужываючы нароўні з прарэджваннем лёгкае ўкарочванне асобных галін, у першую чаргу аслабленых.

Пры з'яўленні прыкмет згасання росту неабходнае амаладжальнае абразанне.

Пры першым амалоджванні галіны кароцяць, зразаючы тыя, якія выраслі за апошнія 3-4 гады. Абрэзку праводзяць ранняй вясной, да распускавання пупышак, — лепш за ўсё «на галінку», не пакідаючы пянька.

Дзеянне першай амаладжальнай абрэзкі працягваецца 3-4 гады, пасля чаго яе паўтараюць. Пры другім амалоджванні праводзяць больш моцнае пакарочванне галін, зразаючы тыя, якія выраслі за апошнія 5-6 гадоў. Месцы зрэзаў і спілаў зачышчаюць нажом і замазваюць садовым варам ці алейнай фарбай на натуральнай аліфе.

В суд Кобринского района поступило заявление об объявлении гражданки Грибовской Валентины Викторовны умершей. Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданке **Грибовской Валентине Викторовне, 04.03.1972 года рождения**, уроженки г. Кобриня Брестской области, последнее известное место жительства: Республика Беларусь, Брестская область, г. Кобрин, ул. Советская, д. 119, кв. 117/1, местонахождение которой неизвестно, в отношении которой ставится вопрос об объявлении ее умершей, в течение двух месяцев с момента публикации сообщить о данной гражданке имеющиеся сведения в суд Кобринского района Брестской области Республики Беларусь.

Наименование банка: **ЗАО «Идея Банк»**
www.ideabank.by

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
внеочередного общего
собрания акционеров
ЗАО «Идея Банк»
21.05.2014 г. № 5

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ ТРЕТЬЕГО ВЫПУСКА

(далее по тексту – Проспект)
Эмитент:
Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»)
Закрывае акцыянернае таварыства «Ідэя Банк» (ЗАО «Ідэя Банк»)
Closed joint stock company «Idea Bank»

1. Пункт 1.3. Проспекта изложить в следующей редакции: «1.3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail):»

Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11
Телефон/факс: (8 017) 328 63 02
Электронный адрес (e-mail): info@ideabank.by»

2. В Пункте 2.11. Проспекта абзац 5 изложить в следующей редакции:

«Заявление о продаже облигаций Банку должно быть предоставлено не позднее 5 рабочих дней до предполагаемой даты продажи Облигаций по факсу (с последующим предоставлением оригинала не позднее трех дней до даты продажи Облигаций), заказным письмом или непосредственно по адресу (Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11)».

Председатель Правления
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **Е.М. Папушева**

И.о. главного бухгалтера
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **А.В. Маслова**

Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»).
Свидетельство о регистрации от 24 апреля 2004 года.
Лицензия на осуществление банковской деятельности
№ 25 от 03.06.2013 года. УНП 807000122

Наименование банка: **ЗАО «Идея Банк»**
www.ideabank.by

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
внеочередного общего
собрания акционеров
ЗАО «Идея Банк»
21.05.2014 г. № 5

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ ЧЕТВЕРТОГО ВЫПУСКА

(далее по тексту – Проспект)
Эмитент:
Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»)
Закрывае акцыянернае таварыства «Ідэя Банк» (ЗАО «Ідэя Банк»)
Closed joint stock company «Idea Bank»

1. Пункт 1.3. Проспекта изложить в следующей редакции: «1.3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail):»

Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11
Телефон/факс: (8 017) 328 63 02
Электронный адрес (e-mail): info@ideabank.by»

2. В Пункте 2.11. Проспекта абзац 5 изложить в следующей редакции:

«Заявление о продаже облигаций Банку должно быть предоставлено не позднее 5 рабочих дней до предполагаемой даты продажи Облигаций по факсу (с последующим предоставлением оригинала не позднее трех дней до даты продажи Облигаций), заказным письмом или непосредственно по адресу (Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11)».

Председатель Правления
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **Е.М. Папушева**

И.о. главного бухгалтера
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **А.В. Маслова**

Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»).
Свидетельство о регистрации от 24 апреля 2004 года.
Лицензия на осуществление банковской деятельности
№ 25 от 03.06.2013 года. УНП 807000122

Наименование банка: **ЗАО «Идея Банк»**
www.ideabank.by

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
внеочередного общего
собрания акционеров
ЗАО «Идея Банк»
21.05.2014 г. № 5

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ ПЯТОГО ВЫПУСКА

(далее по тексту – Проспект)
Эмитент:
Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»)
Закрывае акцыянернае таварыства «Ідэя Банк» (ЗАО «Ідэя Банк»)
Closed joint stock company «Idea Bank»

1. Пункт 1.3. Проспекта изложить в следующей редакции: «1.3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail):»

Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11
Телефон/факс: (8 017) 328 63 02
Электронный адрес (e-mail): info@ideabank.by»

2. В Пункте 2.11. Проспекта абзац 5 изложить в следующей редакции:

«Заявление о продаже облигаций Банку должно быть предоставлено не позднее 5 рабочих дней до предполагаемой даты продажи Облигаций по факсу (с последующим предоставлением оригинала не позднее трех дней до даты продажи Облигаций), заказным письмом или непосредственно по адресу (Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11)».

Председатель Правления
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **Е.М. Папушева**

И.о. главного бухгалтера
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **А.В. Маслова**

Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»).
Свидетельство о регистрации от 24 апреля 2004 года.
Лицензия на осуществление банковской деятельности
№ 25 от 03.06.2013 года. УНП 807000122

Наименование банка: **ЗАО «Идея Банк»**
www.ideabank.by

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
внеочередного общего
собрания акционеров
ЗАО «Идея Банк»
21.05.2014 г. № 5

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ ШЕСТОГО ВЫПУСКА

(далее по тексту – Проспект)
Эмитент:
Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»)
Закрывае акцыянернае таварыства «Ідэя Банк» (ЗАО «Ідэя Банк»)
Closed joint stock company «Idea Bank»

1. Пункт 1.3. Проспекта изложить в следующей редакции: «1.3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail):»

Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11
Телефон/факс: (8 017) 328 63 02
Электронный адрес (e-mail): info@ideabank.by»

2. В Пункте 2.11. Проспекта абзац 5 изложить в следующей редакции:

«Заявление о продаже облигаций Банку должно быть предоставлено не позднее 5 рабочих дней до предполагаемой даты продажи Облигаций по факсу (с последующим предоставлением оригинала не позднее трех дней до даты продажи Облигаций), заказным письмом или непосредственно по адресу (Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. З.Бядули, д.11)».

Председатель Правления
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **Е.М. Папушева**

И.о. главного бухгалтера
Закрытого акционерного общества
«Идея Банк» **А.В. Маслова**

Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»).
Свидетельство о регистрации от 24 апреля 2004 года.
Лицензия на осуществление банковской деятельности
№ 25 от 03.06.2013 года. УНП 807000122

3 12 чэрвеня па 13 ліпеня ў Бразіліі пройдзе 20-ы чэмпіят свету па футболе. Па выніках групавога турніру, зборныя, якія занялі першае і другое месцы, працягнуць барацьбу ў 1/8 фіналу. 64 матчы чэмпіянату пройдуць на 12 стадыёнах у розных гарадах Бразіліі.
Расклад турніру прапануем вашай увазе.

ГРУПАВЫ РАЎНД			
Група А	Група В	Група С	Група D
Бразілія	Іспанія	Калумбія	Уругвай
Харватыя	Галандыя	Грэцыя	Коста-Рыка
Мексіка	Чылі	Кот-д'Івуар	Англія
Камерун	Аўстралія	Японія	Італія
Група E	Група F	Група G	Група H
Швейцарыя	Аргенціна	Германія	Бельгія
Эквадор	Боснія і Герцагавіна	Партугалія	Алжыр
Францыя	Іран	Гана	Паўднёвая Карэя
Гандурас	Нігерыя	ЗША	Расія

ФУТБОЛ НА ТЭЛЕЭКРАНЕ				
Дзень і дата	Трансляцыя	Матч	Трансляцыя	Матч
Чацвер 12.06.	21.10	Урачыстае адкрыццё	22.55	Бразілія — Харватыя
Пятніца 13.06.	18.55	Мексіка — Камерун	21.55	Іспанія — Галандыя
Субота 14.06.	0.55	Чылі — Аўстралія	21.55	Уругвай — Коста-Рыка
	18.55	Калумбія — Грэцыя		
Нядзеля 15.06.	0.55	Англія — Італія	18.55	Швейцарыя — Эквадор
	3.55	Кот-д'Івуар — Японія		
Панядзелак 16.06.	0.55	Аргенціна — Боснія	21.55	Іран — Нігерыя
	18.55	Германія — Партугалія		
Аўторак 17.06.	0.55	Гана — ЗША	21.55	Бразілія — Мексіка
	18.55	Бельгія — Алжыр		
Серада 18.06.	0.55	Расія — Карэя	21.55	Іспанія — Чылі
	18.55	Аўстралія — Галандыя		
Чацвер 19.06.	0.55	Камерун — Харватыя	21.55	Уругвай — Англія
	18.55	Калумбія — Кот-д'Івуар		
Пятніца 20.06.	0.55	Японія — Грэцыя	21.55	Швейцарыя — Францыя
	18.55	Італія — Коста-Рыка		
Субота 21.06.	0.55	Гандурас — Эквадор	21.55	Германія — Гана
	18.55	Аргенціна — Іран		
Нядзеля 22.06.	0.55	Нігерыя — Боснія	21.55	Карэя — Алжыр
	18.55	Бельгія — Расія		
Панядзелак 23.06.	0.55	ЗША — Партугалія	22.55	Камерун — Бразілія
	18.55	Аўстралія — Іспанія		
	18.55	Галандыя — Чылі		
Аўторак 24.06.	18.55	Італія — Уругвай	22.55	Японія — Калумбія
	18.55	Коста-Рыка — Англія		
Серада 25.06.	18.55	Нігерыя — Аргенціна	22.55	Гандурас — Швейцарыя
	18.55	Боснія — Іран		
Чацвер 26.06.	18.55	ЗША — Германія	22.55	Карэя — Бельгія
	18.55	Партугалія — Гана		

1/8 фіналу	1/4 фіналу	Паўфіналы
28.06. 1A 19:00 2B	04.07. 1A/2B 20:00	09.07. 23:00
28.06. 1C 22:59 2D	1C/2D	10.07. 23:00
29.06. 1B 19:00 2A	05.07. 1E/2F 23:00	
29.06. 1D 22:59 2C	1G/2H	
30.06. 1E 19:00 2F	05.07. 1B/2A 20:00	Матч за 3-е месца
30.06. 1G 22:59 2H	1D/2C	12.07. 23:00
01.07. 1F 19:00 2E	06.07. 1F/2E 23:00	Фінал
01.07. 1H 22:59 2G	1H/2G	13.07. 22:00

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.38	21.41	17.03
Віцебск	4.19	21.39	17.20
Магілёў	4.28	21.32	17.04
Гомель	4.34	21.19	16.45
Гродна	4.55	21.55	17.00
Брэст	5.05	21.46	16.41

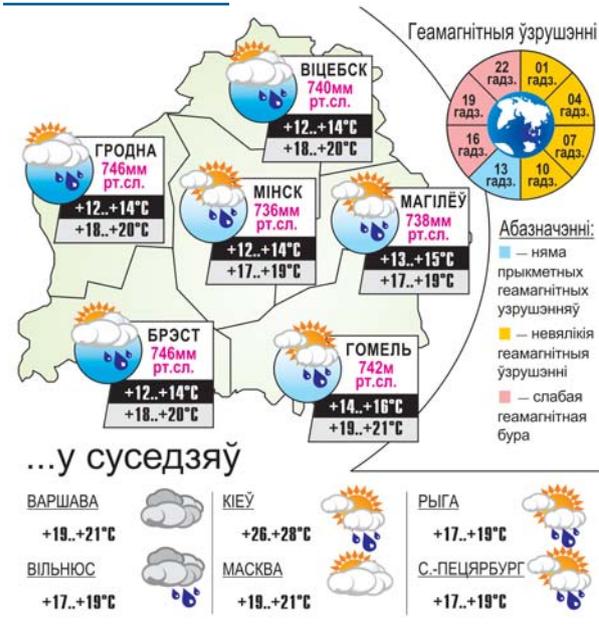
Месяц

Поўня 13 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. Ісака, Ніканора.
К. Антаніны, Леакадзіі,
Яніны, Андрэя, Ануфрыя,
Лявона, Яна.

ЗАЎТРА

Гэтыя людзі кроцца па жыцці, заўсёды ўпэўненыя ў тым, што яно — суд. За вонкавай жыццярэчаснасцю даволі часта прыхавана жыццё, напоўненае трывогамі і хваляваннямі. Яны могуць быць шчодрымі і шчырымі, аднак толькі ў тым выпадку, калі разумеюць, што іх дапамога сапраўды патрэбна людзям. Гэта ў найвышэйшай ступені асобы абавязковыя і адказныя, яны дзіўным чынам яднаюць у сабе прагматызм і ідэалізм, любяць лятаць, ездзіць на машыне, падарожнічаць. З іх атрымліваюцца цудоўныя бацькі і сябры, з якімі ніколі не бывае сумна і некамафортна.

ВІНШУЕМ КАЛЕГУ!

Спецыяльнага карэспандэнта «Звязды» Таццяну ЛАЗОЎСКУЮ шчыра вінуем з прыгожай датай! Жадаем моцнага здароўя, душэўнага суладдзя, цяпла і любові — у гэты дзень і заўжды! Няхай натхненне і ўдача будуць заўсёды з вамі!

Звяздоўцы.

УСМІХНЕМСЯ

За час першага ў сваім жыцці наведвання бацькоўскага сходу тата васьмікласніка Пеці Астапчука паспеў адправіць ужо некалькі SMS-паведамленняў свайму сыну:
«Прыйду — адлупцю!»
«Можаш запакаваць ноўтбук у скрыню!»
«Пачынай рабіць урокі з разлікам да канца навучальнага года!»
«Сыноч, лепш бяжы, пакуль я дадому не вярнуўся!!!»

3 нагоды юбілейнага недасыпу я сёння надзею свае святочныя мяшкі пад вачыма.

Даты	Падзеі	Людзі
1606 год — пачалося сялянскае паўстанне пад кіраўніцтвам Івана Балотнікава. Яно доўжылася цэлы год і ахапіла паўднёвы захад і поўдзень Расіі (каля 70 гарадоў), Ніжняе і Сярэдняе Паволжа. Пасля гібелі Лжэдзітрыя I беглыя сялянін Балотнікаў арганізаваў уласную армію і пачаў баявы дзеянні супраць урада Васіля Шуйскага. Пры гэтым ён называў сябе «ваяводам царэвіча Дзмітрыя», які нібыта застаўся жывы. У кастрычніку 1606-га войска Балотнікава акружыла Маскву, але ў снежні пацярпела паражэнне і адышло да Калугі. У маі 1607 года паўстанцам удалося разбіць царскую войску пад Калугай. У чэрвені-кастрычніку Балотнікаў кіраваў абаронай Тулы падчас аблогі горада войскамі Васіля Шуйскага. 10 кастрычніка 1607 года Тула была ўзята царскімі войскамі. Балотнікава саслалі ў Каргаполь, дзе ён быў аслеплены і ўтоплены.	сцягам Злучаных Штатаў Амерыкі. 12 чэрвеня 1920 г. адбылося афіцыйнае адкрыццё Панамскага канала. Цяпер праз яго штогод праходзіць каля 17—18 тысяч суднаў.	1963 года фільма прызнавана мэтра Галівуда Джозэфа Манкевіча «Клеопатра». І да і пасля гэтага пра старажытнаегіпецкую царыцу было знята мноства кінагісторый, але гэтая — самая знакамітая. У 1961 годзе Элізабет Тэйлар атрымала прапанову выканаць ролю Клеопатры за нечуваныя па тых часах ганарар у мільён долараў. Бюджэт фільма быў таксама рэкордны — 44 мільёны. Хоць фільм так і не акупіўся ў пракаце, затое на здымачнай пляцоўцы ўспыхнуў бурны роман Тэйлар з акцёрам, які выконваў ролю Марка Антонія, — Рычардам Бэртанам. У 1964 годзе яны пажаніліся, праз дзесць гадоў развяліся, праз год зноў сышліся ў шлюб і зноў развяліся праз год. За гэты час яны ігралі ўдваіх у адзінаццаці карцінах.
1920 год — дзень афіцыйнага адкрыцця Панамскага канала. Яго будаўніцтва стала адным з самых вялікіх і складаных будаўнічых праектаў, ажыццёўленых чалавецтвам. Панамскі канал зрабіў велізарны ўплыў на развіццё суднаходства і эканомікі абодвух паўшар'яў. Гэта абумоўлена яго надзвычай важным геапалітычным становішчам. Яшчэ ў XVI стагоддзі іспанскія ўлады вырашылі пабудаваць канал для адпраўкі грузаў у Стары Свет. Але гэтым планам не наканавана было спраўдзіцца. Такія спробы рабіліся неаднаразова. Нарэшце, у 1878 годзе Францыя атрымала дазвол на будаўніцтва канала. А ў 1903 годзе работы прадоўжыліся ўжо пад	«Было сказана	Люба ТАРАСЮК, пазтэса: «Свай Айчыны яснае імя, Нібы ўласнае — Не дай запляміць...».